

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK.
 6-8 soros post. sor egyezér 20 fill.
 minden következője 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 222.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Apponyi előtt.
- Kuruckodások.
- A hat új iskola pályázata.
- Vallás nélkül.
- „Nem engedünk.”
- Tarkaságok.
- Csak plhanni!
- Wekerle hozta törvénybe...
- Barkóczy Sándor és az aradi reálskola.
- A nap furcsaságai.
- Az aradi gyilkos házaspár.
- Fordított világ.
- Tárca: Gyermek a börtönben.

Apponyi előtt.

(Apokrif levél, amelyet a Budapestre utazott küldöttségnek egy, volt szabadelpárti tagja írhatott volna.)

Arad, április 3.

Az öreg számozott székér, amely ma délután a vasúthoz vitt bennünket, megbotlott egy gunyos, végtelenül éles pillantásba. A lesújtó, szatirikus tekintet ön vágta a kocsí elé, szeretett polgártársam s ha az aradi Jankovics-istálló sárgáinak nem is esett baja tőlük, nekünk, a kocsiban ülőknek lehetetlen volt annak jelentőségét és tendenciáját meg nem értenünk. Azzal a pillantással azt telefonozta ön, drót nélkül, nekünk:

— Gyönyörű dolog! A régi liberális pártnak oszlopai, brigadérosai és őrnagyai mennek tisztelegni Apponyi Albert, a papok barátja, a polgári házasság ellensége elé. Hol van az az elvhiség? . . .

Szeretett polgártárs, én nem akarok olyan gyorsan elhaladni e szemrehányás mellett, mint ahogy azt a kocsink tette.

Hát álljunk meg egy percre, a vonatindításig ugyis van idő.

Mindenek előtt annyit bocsátok előre, nem tudna ön, kedves polgártárs, bennünket úgy csipkedni, hogy én annál nagyobb kellemetlenkedést el nem tudnék képzelni. El lehetne mondani: milyen érdekes véletlen, hogy most olyanok is mennek Apponyi elé hoffirozni, akik vagy tizenegy esztendeje az egyházpolitika mellett mentek tüntetni Budapestre. Bizony, a különbség a két utazás között nagyobb, mint az idő, amely a kettőt elválasztja. Azt is el lehetne mondani, hogy amikor régebben Apponyi jött Aradra, mi, liberálisok, nem vártuk olyan szívesen, a hogy ő most vár bennünket. S ha az egykori politikai nyilatkozatainkból citálnának, azok is másképp hangzanának, mint az üdvözlő szavak, amelyeket holnap előtte mondunk. És mégis, kedves polgártárs, én, a volt liberális, nemcsak fölutaszom, de meg is tudom okolni ezt az utat. S nem félek, hogy az igazságos nemezis ki fogja szedni a gyorsvonatunk küllőit, csak hogy ezt az utat megsemmisítse. Hiszen ha a nemezis olyan becsületesen teljesítene a kötelességeit, hol volna akkor ma a koalíció. Két tagadás, szeretett polgártárs, egy állítást szül. Két csalódás pedig egy újabb csalódást. Tudniillik, ha mi kétszer csalódtunk, akkor nem bánjuk, ha bennünk is csalódnak. Hát ezt a két csalódást mondom én el.

A mi városunk érdekei csodálatosan bogozódtak össze az országos politikával. Amikor a hatvanhetes éra volt uralmon, sokszor hallottuk ezt a megjegyzést: Arad azért nem kap semmit, mert ez a

negyvennyolcas és negyvenkilences eszmék gyújtópontja. A rebellis város, — amely hiába küldött fel gutgesinnt szabadelpárti képviselőket, mégis kegyvesztett maradt a kormány előtt. A mellőzés jogtalan volt, de az indokolásban volt valami. A függetlenségi párt az aradi hagyományok révén tudott a legtöbb tőkét szerezni a pártja terjeszkedéséhez. És ez a bő forrás nem maradt kihasználatlan. Maga Kossuth Ferenc is itt volt s a vesztőhelyen mondta, hogy: az ország szíve itt dobban meg; — itt volt és szónokolt Holló Lajos, aki a vértanu-szobor talapzatán aligha gondolt arra, hogy az lépcső a bank-kormányzói szék felé, Ugron Gábor és mások. A mikor a kormányra jutottak, amikor Kossuth Ferenc miniszter lett, nem lehetett-e azt gondolni, hogy ezek hálája, első gondolata Arad lesz? Hogy ez a város az lesz a negyvennyolcas kormányának, ami Nagyvárad Tiszáéknak, Szombathely Széll Kálmánnak lesz? Nem úgy lett. Ezek az urak csak a maguk érdekeivel törődtek. A negyvennyolcas többségnek, pedig már jó ideje trónol, arra se volt gondja, hogy az ország zarándokai, akik a vértanuk siralomhelyére jönnek, egy tisztességes pályaudvaron tegyék lábukat erre a szent földre. Aradot mindenben mellőzték, — csak úgy, mint kicsi korunk óta.

Hát amikor láttuk, hogy ezek a maguk politikai, érvényesülő érdekei mellett minden egyébről megfeledkeztek, akkor mi is azt mondtuk: mi se törődünk egyébbel, csak a magunk városának az érdekével. Azt szeretjük, aki minket szeret. S az első minisztert, aki a méltányosságnak

Gyermek a börtönben.*

A börtön nem javít, hanem sokszor még raffinátabbá, még cinikusabbá, még kergesebb lelkűvé teszi a bűnösöket: ez ma már szinte közhely, annyira egyetértenek benne a kriminológusok, mindenfajta tudósok és a társadalomnak minden vizsgálója. De segíteni nem lehet a bajon, a gonosztevőket csak el kell zárni valahová. Ellenben főhárborító és vérlázító az, hogy a gyermekbűnösöket még mindig nem tudják máshova tenni, mint olyan börtönbe, amely számukra valóban nem egyéb a bűn iskolájánál.

(Mire jó a fogság?)

A törvényeink — mint a legtöbb állam törvénye — úgy intézkednek, hogy a tizenhat évesnél fiatalabb gonosztevőnél a bíró belátására bizzák, becsukassa-e a gyermeket, vagy javító intézetbe küldje, vagy pedig visszaadja büntetlenül a szülőnek?

A javítóintézetek mindig zsufolva vannak, ott soha sincs hely, ami nem is csoda, ha elgondoljuk, hogy az évenként fogott sok gyermekbűnös közül mindössze kilencszázról gondoskodtak javítóintézetekben.

* Mutatvány Szántói J. Béla, az „Országos Gyermekvédő Liga” titkára és Tábori Kornél hirlapíró „Nyomor és bűn a gyermekvilágban” című most megjelent könyvéből.

A legtöbb esetben pedig a fiatal gonosztevő már olyan előrehaladást tanúsított a bűn útján, hogy a bíró lelkiismeretével nem bír össze a szabadonbocsátása, hogy ráeressze a kis ragadozót a társadalomra, belekerül tehát a börtönbe. Itt nyílnak fel aztán csak igazán a szemek. Megbánást, jó szándékot sehol sem láthat és ha benne volna hajlandóság ilyenmire, azt a guny és üldözés, ami körülveszi, csakhamar kiöli belőle.

Mesterségből fogásokra tanítják, nevelik a gonoszra és néhány heti börtön után több rosszat tanul, mint szabadon évek alatt. A büntetés pedig csak a bosszu, a harag és az elkeseredés érzetét ébreszti benne, vagy legjobb esetben azt a cinikus örömet, hogy kenyere és meleg hajléka van egy időre.

A bebörtönzött gonosztevők közé zárt gyermek pedig korántsem kivétel. A börtönből szabadonbocsátottak közül egy esztendőben tizen-nyolc százalék volt a husz éven alóliak száma, tíz százalék pedig a tizenkét és tizenhat év közötti levők. Tehát a börtönben sinylődő gonosztevőknek körülbelül tízedrészre gyermek, akiknek még az iskola padjai közt kellene lennie, bugyosálgával, ostorral játszania és már megkóstolnia a börtönt.

Ebből következtethetünk a gyermekbűnösök kétségbeejtően nagy számára is, különösen, ha meggondoljuk, hogy a bíró nem minden elője

kerülő gyermeket küld börtönbe, hanem igen sokat szabadon bocsájt közülük

Az a sereg gyermek azután, aki leülte a maga büntetését, kevés híján végleg, menthetlenül meghalt a tisztességes társadalom számára. Amikor kikerül a börtönből, nem marad más út hátra, csak a bűn. De nem is akar mást választani, annyira kitanulta és annyira megkedveltették vele a bűnt.

Pedig mekkora igazságtalanság, milyen Isten ellen való véték, gyermeket börtönbe küldeni!

(A bűnök okai.)

A felnőttek legnagyobb részét is a nyomor hajtja a bűnbe, a gyermekek azonban szinte kivétel nélkül a nyomor, az éhség, az elhagyottság áldozatai. Abból a tíz százalékból, ami a börtönviseltékből a gyermekekre esik, több, mint hét százalék vagyon ellen elkövetett bűncselekményért, tehát lopásért, legtöbbször pedig apró, jelentéktelen lopásokért került a börtön négy fala közé. Kenyeret loptak, vagy kenyérért loptak . . .

Egy kiváló hozzáértő vizsgálatot folytatott a börtönök gyermekiakói között. A többi közt megkérdezett egy csomó kis gonosztevőt, mi indította őket tettük elkövetésére? Ilyen feleletet kapott:

— Tizenkét óra hosszat nem ettem, az anyám aztán rámparancsolt, hogy loptak.

némi fokát mutatta ki irányunkban, aki elkezdte a törlesztését annak, amivel a kormányok Aradnak adóssai maradtak, habozás nélkül ölejük magunkhoz, nem törődve azzal, hogy ez ölelés közben a régi hagyományok töredeznék össze.

A másik csalódás meg a liberálistásra vonatkozik. Azt a népszerűséget, amelyet a függetlenségi párt virágos éveiben szedett, jelentős részben annak köszönhetjük, hogy liberális pártnak tekintették. Az is volt: Irányi Dániel, Helfy Ignác és az elnöki hivattal meg nem békózott Justh Gyula idejében. Most azonban nézzetek rá. Van ennek valami köze a szabadelvűséghez? S ha az egyházpolitika miatt annak régi híveit ma már nem lehet szeretni, — akkor annak volt elleneseire se érdemes haragudni.

Fásultak vagyunk a nagy politika irányában, kedves polgártárs, én is, ön is. Valaha nagy szenvedéllyel dobtuk annak hullámaiba magunkat, mintha a mi öklelőzésünk kimenetelétől függene a politika sorsa. S végül beláttuk, hogy kárba vesző munka. A mi veszekedéseinken túl a politikusok paktálások és elvhagyások révén jutnak közös céljukhoz: a hatalomhoz. A ki ma is a magyar vezényszó nótáját fújja, annak az ver a szájára, akitől a nótát tanulta. Hát inkább csak a magunk dolgával törődünk. Mi nem akarunk politikusként látszani, s nem akarunk politikust látni a miniszterben. Kormányférfiú és város allanak egymással szemben: az a kérdés, hogy az első mint látja el kötelességét a másikkal szemben.

Azért, kedves polgártárs, azt kikérem magamnak, hogy valaki Temesvárral legyen egy mérték alá, a kinek mindegy volt: Fejérváry, Khuen-Héderváry, vagy Wekerle, — csak miniszterelnök legyen. Azt pedig mindegyre igyekezett képviselőnek szerezni, mert ehhez volt nevelve és ezzel asszekurálta a maga érdekeit. Látja, szeretett polgártárs, én nem tartom kizártnak, hogy valaha, — lesz az valamikor? — ha a politizálásunkra szükség lesz, megint farkasszemet nézünk Apponyival. S én, a multbeli ellenségeskedés mellett is, tartom annyira egyenes férfiúnak a minisztert, hogy a

nekünk tett szivességek, jóakarattal ellenében nem kívánja, mikép Arad örökké az ő politikai hívéül kösse le magát. De hát tudjuk-e mi, tudja-e ő, hogy mint fognak a dolgok a jövőben formálódni?

Holnap azonban képmutatás, rejtett ellenszenv és a multnak megbántása nélkül fogom elmondani Apponyinak:

— Az Isten tartsa meg, diszpolgártárs, a hozzánk való jó tulajdonságaiban.

Kuruckodások.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, április 3.

Egyre jobban gyöngül az obstrukció. Az elnöki önkénykedés mégis csak diadalmaskodik az obstruktorok ereje fölött. Az elnöknek ma a kuruckodó Nagy Györggyel volt baja és kimutatta, hogy nemcsak a szekely követ, hanem ő is tud kuruckodni. Ennek bizonyítására megvonta a szót Nagy Györgytől.

Az ülés így folyt le:

Justh Gyula elnököl az ülésen. A jegyzőkönyvet észrevétel nélkül hitelesítik. Következik a Nagy Emill-féle indítvány második bekezdésének tárgyalása.

(A házszabályrevízió.)

Mérey Lajos módosítványt nyújt be a második szakaszhoz. E módosítás szerint az interpellációk, bejelentések és hasonló dolgok számára a napirendre szánt időből vegyék az időt, azzal a korlátozással, hogy ha az elnök bizonyos felszólalásokra nem adja meg az engedélyt, akkor napirenden kívül megtörténhessen a felszólalás. Ami a névszerinti szavazást illeti, azt indítványozza, hogy husz képviselő névszerinti szavazást sürgősségi tárgyalásnál csak arra kérhet, vajjon a részletes tárgyalás alapjául elfogadjuk-e a javaslatot, igen, vagy nem. Zárt ülést, ha nem járul hozzá az elnök, csak a napirendre szánt idő után lehet kérni. A házszabályokhoz való felszólalás tekintetében az elnök kérdést intézhet a Házhoz, hogy kívánják-e a felszólalást, vagy nem. A sürgősség megváltoztatása felett a Ház a következő üléson vita nélkül egyszerű szavazással dönt. Kéri módosításai elfogadását.

(Csak szigoruan!)

Nagy György azt látja, hogy a módosítás még több jogról fosztja meg a kisebbséget. Mielőtt az egyes pontokkal foglalkoznának, bonyújtja és egyenként felolvassa négy határozati ja

felőbred. Egyedül van a szekéren. Nem elmélkedik sokat, a lovak közé csap és visszahajt Szabadkára. Másnap beáll a szekérral tégliát hordani. A vállalkozás azonban nem tart sokáig. A rendőrség csakhamar kézrekeríti a kis fuvarost.

— Miért loptál, kis fiam? — kérdi a kapitány.

— Anyám már régóta beteg és mint-hogy nem volt pénzem szekeret fogadni a kórházba szállításra, hát kölcsönvettem a szekeret.

— Hát nem akartad megtartani?

— Nem én!

— Minden megvan a szekéren, nem adtál el semmit sem?

— Nem, csupán két napig akartam használni fuvarozásra, míg annyit összekeresek, hogy cipőt meg gunyát vehetek.

Kiderült, hogy a fiú igazat mondott. Az anya közben meg is halt, mielőtt kórházba vihetnék volna. A gyermeket aztán nem tartották börtönben, hanem a Gyermekvédő Liga gondozására bízták.

Ime, ez az eset is megdönthetetlen bizonyítéka annak, hogy a gyermeket nélkülözés meg elhagyatottság sodorja a bűn örvényébe.

Ezek a gyermekek ártatlan bűnösök.

vaslatát. Ezekben benn van, hogy az egész revízió hatályát veszti, ha a kormány zárás határidő alatt nem terjeszti elő az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot és hogy a sürgősség semmiféle katonai kérdésre ne vonatkozhat.

Burgján Aladár: Ez a harmadik ponthoz tartozik.

Nagy György megindokolja, hogy javaslata igenis a második kérdéshez tartozik. A katonai ügyekről nagyon zavaros a felfogás. Kmety Károly, a közjogász itt a Házban egészen más elveket hirdet, mint az egyetemen. Holott egy embernek csak egy véleménye lehet. Egy közbeszólásra megjegyzi, hogy véleménye szerint képviselőnek semmiféle más tisztséget nem szabadna viselnie.

Elnök: Ez nem tartozik ide. Tessék a tárgyhoz szólni.

Nagy György: Kmety Károly azt a felfogását nyilvánította itt, hogy az uniószám, ujoncmegajánlás közös ügy. Ezt határozottan tagadja.

Elnök: Tessék a tárgynál maradni, ez igazán nem tartozik ide.

Nagy György: Epen arról beszélek, hogy miért kell kivenni a sürgősség alól a katonai ügyeket. Egyrészt engedélyt kér a Háztól, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozhassék.

A Ház nem adja meg az engedélyt.

(Nagy György kuruckodik.)

Nagy György átér ama javaslatának indokolására, hogy a választói reform a házszabályrevízió elfogadásától számított tíz nap alatt előterjesztendő. Ezerfelül még három javaslatot ad be a házszabályok módosítására. Kéri, hogy a javaslatokat nyomattassák ki, mert igazságosan a javaslatok felett másrép ítélkezni nem lehet. Az elnökség együttesen képviselje az elnököt, hogy ne kelljen azt nézni, hogy Justh Gyula, Rakovszky, vagy Návay ülése az elnöki székben.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy ez már el lett intézve az első szakasz tárgyalásánál. Ne tessék tehát eltérni a tárgytól.

Nagy György: Kérem az elnök urat, vonja vissza a figyelmeztetését, mert ez igen is ezen szakaszhoz tartozik.

Elnök: Az elnök semmit sem szokott visszavonni.

Nagy György: Kimutatja, hogy felszólalásának tárgya szorosan ehhez a tárgvhöz tartozik. A kérvényeknek a napirendre szánt tárgyalási idő letelte után való tárgyalása az alkotmány egyik fundamentumát, az állampolgárok és hatóságok kérvényezési jogát kétségessé teszi. Mi joga marad a Háznak, ha az elnökség kénye-kedvétől függ például egy sürgős interpelláció előterjesztése. Ha például az önálló bank dolgában interpellálna valaki. Justh Gyula, aki az önálló bank híve, kimondaná a sürgősséget, Rakovszky ellenben, aki 67-as alapon áll, nem tartaná a kérdést olyan sürgősnek. Gazdasági kérdésben pedig rendkívül hordereje van az óráknak is.

Baththyány Tivadar gróf: Módjában van a miniszternek bármikor nyilatkozni.

Nagy György: Csak hogy a miniszter csak a legvégső szükség esetén nyilatkozik. És mindentől eltekintve, hajnal négy óraker körül sor a javaslat értelmében a sürgős interpellációkra. Amikor már józanul, higgadtan dönteni a kérdés érdeme felett nem lehet. Igen különösnek találja a javaslat azt a részét, mely az elnök kezébe teszi le a tárgytól való eltérés jogainak megállapítását. Az elnök önkényétől függ, hogy hol kezdődik a tárgytól való eltérés? A választókerületek beosztása lényegesen befolyásolja az elnök ut. diskrecionális jogát.

Elnök: Most már negyedszer figyelmeztetem, hogy eltér a tárgytól. Leghőzelebb megvonom a szót.

Nagy György: Kéri a Házat, hogy engedje meg az indokolásnak erre vonatkozó részét is kifejtani.

A többség az engedélyt nem adja meg.

Molnár Jenő: Kérjük a határozatképesség megállapítását.

Elnök: Rendreutasítja Molnár Jenőt.

(„Megvonom a szót.”)

Nagy György: Mérey indítványa még inkább szigorítja a házszabályokat, mint Nagy Emillé, mert lehetetlenné teszi a névszerinti

— Eeni csak kell! Otthon mindig csupán csak verést kaptam. Megszöktem és egy kosról kenyeret loptam.

— Loptam, mert valahányszor nem tettem, otthon mindig iszonyu verést kaptam.

— Igen, loptam, de apám nem teszi ugyanazt?

— Könnyű mondani, hogy nem szabad lopni. De hát őrés a gyómer.

— Nagybátyám kényszerített a lopásra. Szegény, betegem jött ki a börtönből, anyám pedig a szeretőjével Amerikában van.

— Egész nap egyedül vagyok, apámat sohasem látom, anyám kolduin jár, nekem pedig gyümölcsöt kellett lopni, hogy valami harapni valóm legyen.

(Ártatlan gonosztevők.)

Az ártatlan kis bűnösök (ez nem ellentmondás) tiplikus esete az alábbi.

Szabadka felől lassu döcögéssel halad egy parasztszekér. A zombori vásárra tart. Utközben felvesz egy vízenként éves fiút, aki ugyancsak Zombor felé igyekszik. A gyermek a nagyhűségét teljesen eltikkadt, az éhség és szomjúság győri. A jóssív parasztagazda megvendégeli kis utitársát, aztán lefeküdi a kocsi szalmájára, hogy kipihenje az ut fáradalmait. A gyermek elalszik. Deltájában megérkezik a szekér Zomborba. A gazda leszáll a piacon, hogy bevásároljon egyet-mást. Ezalatt a gyermek

szavazást. A többségnek minden lényeges kérdésben kérnie kellene a többszerinti szavazást, hogy férfiasan helyt is álljon érte. Ezután szünetet kér.

Elnök: A szünetet nem adja meg.

— Miért?

Elnök: Ez az elnökség joga, azért.

Nagy György: Hála Istennek, én még bírom két óráig.

Csak a Híza való tekintettel kívántam a szünetet igénybe venni.

Elnök: Ha pedig épen azért, mert méltányolom a képviselő ur tehetőségét, a szünetet nem adom meg. (Dörögtetés)

Nagy György: Összehasonlítja az angol parlament viszonyaival a mi viszonyainkat.

Elnök: *Megvonja a szót.*

Hoffmann O tó: Hallatlan.

Elnök: Hoffmann O tót rendreutasítja — Esztán utólagosan rendreutasítja Nagy Györgyöt, mert beszéde közben, — amint ez a gyorsírói jegyzetekből jutott tudomására, — a többséget megsértette.

(Személyes kérdések).

Farkasházy Zsigmond személyes kérdésben szólal föl. Revokálja a Hodzsa féle 164 módosításra vonatkozó félreértett szavait.

Kmety Károly ugyancsak személyes kérdésben szólal föl és polemizál Nagy Györggyel. Szünet után.

(Mezőfi a revizió ellen.)

Mezőfi Vilmos beszél a revizió javaslat második pontja ellen. Felfogása az, hogy a tegnapi érvényre emelt első szakasz magában véve elegendő, hogy a parlament munkaképesé váljék, a többi szakasz merőben felesleges. Több indítványt terjesztet elő, ezek egyike azt kívánja, hogy az elnökség mindig köteles legyen a kerületeket értesíteni, hogy a képviselők mely kérdésben hova szavaztak.

Az ülés ezután véget ért.

A hat új iskola pályázata.

Kilencvenhét ajánlat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3

Ma reggel kilenc órakor járt le a hat elemi iskola építési pályázata, melyekre a közgyűlés határozata szerint a város szakmánkénti árlejtést hirdetett.

A gazdasági szék Lőcs Rezső tanácsnok elnöke alatt tartott ülésében foglalkozott a pályázat eredményével. A bizottsági ülésen jelen voltak az elnökön kívül: Virágh Lajos főmérnök, Kélenyi János főszámvevő, Nachnébel O tón tb. főmérnök, Maresch Gyula, Blaskovits Antal, Hoffmann Antal, Nesnera Aladár bizottsági tagok. A pályázók nagyjából nem jelentek meg.

A versenyben összesen harminc aradi iparos vett részt kilencvenhét ajánlattal. A bizottság mind elfogadta a benyújtott ajánlatokat, egynek kivételével. Ugyanis visszautasította Masény János ajánlatát, mert kilenc óra 50 perckor érkezett be, tehát a pályázati határidő lejártá után.

Miután megállapították, hogy az összes ajánlatok külsőleg is megfelelnek a formai ácsoknak, felbontották azokat és jegyzőkönyvileg megállapították, hogy melyik iparos milyen munkára vállalkozik. Az ülés zárt jellegű volt és azért a vállalkozók egységeit és a végösszegeket a gazdasági szék hivatalos titok gyanánt kezeli és nem juttatja nyilvánosságra.

A pályázat eredményét a következőkben ismertetjük.

Pályázott:

1. Szakmák szerint:

Asztalos munkára: Czeiler és Szathmáry mind a hat, Sebeasy Ferenc egy, Pápay Lajos

három, Kenderessy László és Palatits György két iskolánál.

Szobafestő és mázoló munkára: Braun Samu két, Schmidt Lajos két, Czeiler és Glück négy, Brunner Vilmos két, Fischer Ármin két iskolánál.

Üveges munkákra: Szabó Albert hat, Urbán Eadre hat iskolánál.

Lakatos munkákra: Juhász István hat, Göncz és Katona hat, Krebsz József két, Stoll Béla hat, Panker Viktor két iskolánál.

Cserepes munkára: Mittner József hat, Vandracssek Károly két iskolánál

Kőfaragó munkára: Meirovitz Emil két iskolánál.

Bádgos munkára: Martonffy Viktor hat, Kohn József hat iskolánál.

2. Az összesített munkákra:

Kocsis Lajos műépítész hat, Tabakovics Emil műépítész két, Szabó József építőmester három, Steiner József műépítész egy, Frick József építőmester egy, Fodor és Reizinger egy iskolánál. Román Róbert és társa az összes ácsmunkákra pályáztak.

Reggel kilenc órától délután hat óráig tartott a pályázatok csoportosítása aláírása.

A gazdasági szék az aláírás után átadta a számvétségnek és a mérnöki hivatalnak a számítás, illetve műszaki felülbíráás végett az egész anyagot.

Az áprilisi közgyűlés tárgysorozatába ugyan felvan véve a pályázatok feletti döntés, de előre látható, hogy az említett hivatalok nem készülnek el addigra. A tanács azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy az építés kiadhatása céljából rendkívüli közgyűlés hívassék össze.

Mint hogy az októberben élteléptetett közszállítási szabályrendelet intézkedéssel nagyszabású munkálatoknál először most kerülnek alkalmazásra, a kereskedelmi minisztérium élén érdeklődött a pályázat eredménye iránt. Telefonon kérdezősködött a polgármesteri hivatalnál és azt a feleletet kapta, hogy majd csak egy két hét múlva adhat biztos választ a város, mert addig eltartanak a számítások.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetett Lőcs Rezső gazdasági tanáccsal és Virágh Lajos főmérnökkel az eredmény felel.

— Futólagos bepillantás után is — mondták a tanácsos: — valószínűnek tartom, hogy az építkezést mégis csak generalis vállalkozónak fogja kiadni a közgyűlés, mert azok olcsóbb egységdíjakat ajánlanak, mint a kisiparosok, akik jelét adták józanságuknak és csak kisebb munkarészekre hajlandók vállalkozni. A közgyűlésnek jogában áll az árakra való tekintet nélkül bárkit a munkálatok kivételével megbízni, de ez óriási pénzbeli differenciát jelent. Az aradi ipar akkor sem károsodik, ha generalis vállalkozó lesz a munka, mert a közgyűlés kikötheti, hogy aradi iparosokkal köteles a munkát végeztetni.

Virágh Lajos főmérnök nem sok jó vár a szakma szerinti vállalatba adástól és ma is azt mondja, hogy úgy a városra, mint az iparosokra előnyösebb lett volna, ha minden egyes iskolát külön külön adja oda a közgyűlés egy egy generalis vállalkozónak.

A kisiparos — ugymond — nehezen szerzi be az anyagot, nincs forgókéje, és minden héten kell neki pénz, amit a városi elszómlási rendszer mellett majdnem lehetetlen lesz neki megszereznie.

Az építkezésnél egyik iparos a másikra fogja tolni a késésekből eredő bajokat és nincs kizárva, hogy épen ellenkezőjét érijük el annak, amit a közszállítási szabályrendelet akar.

A helyett, hogy segítenék a kisiparot, tönkre fog menni.

A közgyűlés elhatározásán fordul meg, most már a helyes közúti megvalósítása.

Vallás nélkül.

Liberális indítvány az aradi kereskedelmi kamara előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Érdekes indítványt terjesztett ma egy aradi kereskedő a kereskedelmi és iparkamarához. Az indítvány azt célozza, hogy a kereskedelmi és ipari alkalmazottak és tanoncok bizonyítványából, munkakönyvéből és felszabaduló leveleiből maradjon ki a vallás megjelölése.

Minden csak kissé elfogulatlanul is gondolkodó ember e döt teljesen elegendő ennek az indítványnak megoklására az a néhány szó, melyet Czukor László — az indítvány benyújtója — fizött előterjesztéséhez. Czukor László egyebként a kamara legközelebbi közgyűlésén is fel fog szólalni indítványa érdekében, amelyet egész terjedelmében itt közlünk:

Tekintetes Kereskedelmi és Iparkamara Aradon. Mintegy három évvel ezelőt a tekintetes kamara elé indítványt terjesztettem, amely azonban annak idején a napirendről levételezett. Minthogy az ezen idő alatti tapasztalatok még jobban megértették bennem indítványom kereszkedelmének szükségességét, ezúttal újból benyújtom és kérem a tisztelt Elnökséget, hogy azt a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába felvenni és elfogadása után végrehajtás céljából a kereskedelmiügyi miniszterhez feltérjeszteni méltóztassék. Indítványozom, hogy a kereskedők, iparosok és gyárosok tanoncai, segédjei és egyáltalában mindennemű alkalmazottainak munkakönyvéből, bizonyítványaikból és a felszabaduló levelekből alkalmazott személyi adataira vonatkozó részből hagyassék ki a vallás megjelölése. Sem a kereskedelem, sem az ipar üzéséhez a vallásnak semmi köze és ma, felvilágosult századunkban, mi értelme sincs annak, hogy embertársainkat vallásuk szerint különböztessük meg. Szükségtelen indítványom: bővebben indokolni, de fentartom magamnak a jogot annak idején a közgyűlésen ez ügyben felszólalni és hiszem, hogy a közgyűlés indítványom helyességét felismeri és elfogja határozni, hogy a jelzett értelemben fölterjesztés intéztessek a kereskedelmiügyi miniszterhez. Kormányunk, mely a „nemzeti kormány“ nevet viseli és a legnagyobb demokrata, Kossuth Lajos nyomdokait van hivatva követni, nem fog kiérni az elől, hogy indítványom feltérjesztés esztére az egész országban rendeltetve uton végrehajassék, mert a demokrácia alapelve az egyenlőség, indítványom pedig épen azt célozza, hogy ezen a pelv mielőbb megvalósíttassék és a vallás miatt ne különböztessük meg azokat, akik a kisebb vagy nagyobb munkakörben a magyar közgazdaság szolgálatában állanak. Aradon, 1908. április 4. Czukor László kamarai beltag.

SPORT.

+ Birkózó-verseny — jótékony célra Az Aradi Atlétikai Klub május 3-án a nyári színházban jótékony célú birkózó-versenyt rendez, amelynek 10 százalékát az aradi hírlapírók segítőalapja javára fordítják. Kérjük a közönséget, támogassa az egyesületet e nemes törekvésében.

„Nem engedünk!”

Az orvosok és a munkáspénztár konfliktusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Megirtuk, hogy az aradi munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnak az aradi orvosszövetséggel kötött szerződését az országos pénztár elnöksége felbontotta és a pénztárt új egyezség megkötésére utasította. Az aradi pénztár a központ emez illetéktelen és jogtörén kívül eső beavatkozását visszautasította és ellene a központi igazgatósághoz felterjesztéssel él. A megyében levő másik pénztár, a borossebesi ellenben meghajolt előtte s ma átiratban értesítette az orvosszövetséget, hogy a szerződést felmondja. Az orvosszövetség hétfőre ez ügyben választmányi ülést hívott össze, amelyen a további teendők felől fognak határozni. Az aradi pénztár pedig elnöksége útján az állami munkásbiztosító hivatalnál, mint a felterjesztés elbírálása illetékes fórumnál oda fog hatni, hogy az egyezmény jóváhagyassék.

Tudósítónk ma felkereste az aradi orvosszövetség vezetőségének néhány tagját és véleményüket kérte az országos pénztár leiratára és az aradi pénztár igazgatóságának határozatára vonatkozólag. Egyidejűleg tudakozódott az orvosszövetségnek ez ügyben követendő eljárása felől. A válaszokat itt közöljük:

Löwinger Miksa dr.,

az orvosszövetség alelnöke:

— Tudomásom van a központi pénztár elnökségének leiratáról. Ugyanilyen leiratot kaptott Aradmegye másik munkásbiztosító pénztára, a borossebesi pénztár, amely nem helyezkedett az aradiak álláspontjára, hanem ma átiratban értesítette az orvosszövetséget, hogy a szerződést felmondja. Az átirattal a hétfői választmányi ülésünkön fogunk foglalkozni és ekkor fogjuk elhatározni, mielő állást foglaljunk el a borossebesi pénztárral szemben. Az aradi pénztártól eddig hivatalosan semminemű átiratot nem kaptunk. A szerződés felbontására egyik pénztár sincsen jogosítva, mert a felmondás nem történhetik előbb, csak egy hónappal a pénztár igazgatóságának végleges megalakulása után. A borossebesi pénztár felmondása ellen tehát már eleve tiltakozhatunk, mert az igazgatóság köteles a szerződést érvényben tartani mindaddig, míg az igazgatóság véglegesen meg nem alakul. Az aradi pénztár nem ijedt meg a leiratától és a sarkára állt, de a borossebesi meghátrált. Mi, az orvosok, nem engedhetünk. Felmondjuk a szolgálatot és csak privát betegekkel fogunk kezelni. *Orvosstrájkról szó sincsen.* A betegeknek sohasem utasítjuk vissza, gyógykezelésben részesítjük őket és tőlük díjazást el nem fogadunk, hanem módját fogjuk ejteni annak, hogy a díjakat a pénztártól behajtsuk.

Werner Miksa dr.,

az orvosszövetség alelnöke:

— A helyzetet a központi pénztár elnökségének leirata semmiben sem változtatta meg. Az aradi pénztár igazgatósága arra az álláspontra helyezkedett, hogy az orvosszövetséggel kötött szerződést továbbra is fentartja. A szerződés e szerint érvényben marad a pénztár igazgatóságának végleges megalakulását követő egy hónapig, vagyis körülbelül május végéig,

addig Aradon a helyzet semmiben sem változik. Éppen ezért az egész ügyet jelenleg nem tartom aktuálisnak.

Hecht Adolf dr.,

kerületi tiszti orvos:

— Hejjeslem ez aradi pénztár magatartását, mert mindketten köve vagyunk a végleges megalakulásig. Az orvosok nem akarják azután sem felbontani a szerződést, a pénztár igazgatóságának lesz elég ideje, hogy velünk alkudozásba bocsátkozzék, ha más egyezményt akar létesíteni. Ha a megegyezés most nem jönne létre, rosszabbul járna a pénztár, mint az első egyezség alkalmával. Esután a polgármester nem küldheti át a hatósági orvosokat a pénztári tagok gyógykezelésére és a pénztár nem lesz kisegítve, mert a belügyminiszter leírta a városhoz, hogy ilyen esetekben a polgármesternek nincsen joga a hatósági orvosokat kirendelni. Ha kiűt a harc, minden orvos hajlandó lesz a betegeket a megállapított díjszabás szerint gyógykezelni, de ezt a pénztár nem bírja el, mert így egy hónap alatt felemésztenék egy egész évi jövedelmét. Hat korona egy tag után oly csekély összeg, amelynél kisebbet sohasem érhet el a pénztár.

TARKASÁGOK.

Miért ment el a premiérré. A színház legújabb attrakciójának premierje után uri társaság hagyta el a nézőteret. A társaságban hölgyek és férfiak vitakoztak a „Nincs valami elvárnivalója” sikamlóssága, kostonériája fölött.

Egyik éltebb uri ember, aki türelmesen hallgatta a hölgyek rendkívüli tetzésének kifejezését, a legkomolyabb hangon szól oda Arad egyik legszebb asszonyához, aki eddig nem vegyült bele a vitába:

— Mondja nagyságos asszonyom, miért jött el a premiérré, úgy látom, hogy önnek nem tetszik annyira ez a francia vaudville remek, mint társnőinek.

— Megmondjam őszintén? — kérde az erkölcs prédikátort hamiskás mosolyal ónagysága.

— Természetesen, a legőszintebben!

— Tudja meg tehát. Hát csak azért, mert féltem, hogy a második előadásra a rendőrség valamit kihagyat a darabból.

— És sajnálta volna a kihagyott részeket?

— Hogyne. Sőt azt is sajnálom, amit az aradi rendező hurott beidő. Ugy szép a darab, ahogy a Vigszínházban adják.

— Hát ezt honnan tetszik tudni?

— Mert ott voltam a budapesti bemutatón is.

A furcsa étel. A belváros egyik vendéglőse újabban azzal kedveskedik vendégeinek, hogy az étlapra rányomatja az aradi színház aznapi műsorát.

Ma, amikor tudvalevően *A bőregér* című operettet adták, az egyik ausztriai utazó vendég németül szólította meg a pincért. Éllapot kért. Aztán sorra rézegette az ételeket. A pincér türelmesen várt.

— Adjon nekem . . . adjon nekem . . . tudja én külföldi vagyok . . . ein preussze . . . valami speciális magyar ételt szeretnék.

— Talán gulyást méltóztatik.

— Nem, nem, még annál is specialisabbat. Várjon csak . . .

A porosz itt megfordította az étlapot, amelynek hátán ott volt a mai színház műsora.

— Ja, ja! ez tetszik nekem. Hozzen egy . . . das da . . . egy bőregér . . .

Csak pihenni!

A képviselők husvéti szünete.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 3.

A házszabályrevízió vitája már a vége felé jár. A legfontosabb szakaszt, amely a sürgősségről szól és amelylyel a revízió célját máris elérte, elfogadta a képviselőház s ami ezután következik, nem okozhat zavart. Ha az ellenzék itt nyújtja a vitát, akkor Nagy Emil egyszerűen visszavonja a két utolsó szakaszt. Ezzel csak nyer a kormány, mert a revízió lesz szigorubb.

A kormány úgy számít, hogy szerdáig letárgyalja a Ház az indítványt. Ekkor lezárják az ülészakot és még a husvéti szünet előtt meg akarják ejteni az alakulást. A husvéti szünet most már sokkal hosszabb lesz, mint ahogy tervezték. Míg a kormány azt hitte, hogy az obstrukciónak foga is van, öt napos vakációt tervezett. Most azonban már bizonyos, hogy legalább két hetes szünetet kapnak husvételra a képviselők.

Nyolc órás ülések.

Husvét után nyomban a budget tárgyalása kezdődik meg. Fővárosi munkatársunk ma délelőtt megkérdezte Justh Gyulát, a képviselőház elnökét, hogy már a budgettárgyalás alatt is élni kívánnak-e az új házszabályok fegyvereivel?

— Egyelőre semmiesetre sem — mondta az elnök. Hiszen a költségvetést nálunk soha sem szokták megobstruálni, csak ilyenkor kiszabadul az emberekből a sok visszafojtott beszéd. Az általános vita minden valószínűség szerint a normális öt órás ülések kereteiben fog lefolyni, de ha a Ház bőbeszédűsége túlságos lesz, nyolc órás üléseket fogunk indítványozni. Délelőtt négyet, tíz órától két óráig és délután négy órától nyolcig. A részleges vitának rendes mederbe való szorítására aztán majd keresünk módot.

Az elnök különben egész boldogsággal beszél a házszabályrevízió megőrténéről.

— Most legalább — mondta — rövidebbek lehetnek az ülészakok, ami a kormányra is fontos, mert többet dolgozhatik és a képviselőkre is, akik a 6200 koronás fizetésükből nem élhetnek meg a rangjukhoz megfelelően, hanem egyéb foglalkozást is kell folytatniok.

A függetlenségi kabinet.

Kitűnően értesült forrásból írják a következőket:

— Az bizonyos, hogy Kossuth bécsi audienciáján szóba kerültek az összes katonai kérdések, sőt igen homályos célzásokkal bizonyára említést tett Kossuth Ferenc a függetlenségi kabinet lehetőségéről is, de az audiencia célja és igazi tárgya a tisztifizetések felelőségének kérdése volt. Egész biztosítással megírhatják, hogy ezt Kossuth Ferenc a katonai kiegyezés nélkül is betépte a királynak. Már ma tárgyalat is ebben az irányban több előkelő függetlenségi képviselővel, akiket azzal kapacitál, hogy ha most, májusban megszavazzák a tisztifizetésekkel, ezzel előkészítik az uralkodó bizalmát a jövő eshetőségeire. A katonai kérdések komplexuma jövőre marad. Akkor a függetlenségi kabinet kinevezése lesz az ellenérték a nemzeti engedmények elmaradásáért. Persze, ezt holmi üres rakétázások közt csinálja majd meg a többség s nem lehetetlen, hogy mendvacsinált vívmányokat is kap.

WEKERLE HOZTA TÖRVÉNYBE...

Esküvöböl — politikai botrány.

A megdagadt Barkóczy-ügy.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 3.

A szabadelvű éra vívmányai között jelentékeny helyet foglalt el a polgári házasság behozatala. Az egykori nemzeti párt, élén vezérével Apponyival, minden erejéből küzdött ugyan az ellen, hogy a javaslat törvénynyé váljék, de mikor hosszú harcok után az országgyűlés mindkét háza elfogadta azt, lojálisan meghajolt a törvény hatalma előtt. Apponyinak sohasem jutott eszébe, hogy olyan izléstelen módon tüntessen vallása meggyőződése mellett, mint a vezetése alatt álló miniszterium egyik első tisztviselője.

Az ügy újból felélesztette a régóta szunnyadó felekezeti gyűlölséget. A néppárt ugyanis azzal áll elő, hogy a liberális elemek vallási kérdésbe avatkoznak, a mikor kritika tárgyává teszik Barkóczy eljárását. Nagy mozgalmasságot kölcsönöz a Ház holnapi ülésének, hogy az ügyben egymásután három interpelláció fog elhangzani, amelyek közül kettőt néppárti képviselő intéz a kultuszminiszterhez. Az egyik — az anyakönyvezető ellen irányul, a másik pedig a lelkiismereti szabadság megsértésének tartja, ha Barkóczyt bármifele bántódás éri ez ügyből kifolyólag és a minisztert felszólítja, hogy védje meg a fenyegetett lelkiismereti szabadságot (?) Szemben áll ezekkel Bródy Ernő demokrata képviselő liberális szemű interpellációja, amely viharos fogadtatásra tarthat számot.

A nagy hullámokat vert ügyről ióvárosi tudósítónk ezeket jelenti:

Barkóczy Sándor kultuszminiszteri tanácsos is merészes ügye ma a képviselőház folyosóján viharos jeleneteket idézett elő. Okot erre főképp a néppárt magatartása adott, amelynek tegnapi értekezletén az a hír került forgalomba, hogy a néppárt minden erejéből exponálja magát Barkóczy megvédéséért és végső esetben kész a koalícióból is kilépni.

A folyosón erre vonatkozólag több néppárti képviselő kérdést intézett, ezek azonban kitérőleg válaszoltak és egyben indatosan kikelték az ellen, hogy Barkóczyt a parlamentben támadják. A néppártiak később a baloldali folyosón tanácskozásra vonultak vissza és ismét azt a hírt röptették szájukról, hogy **Zichy** Aladár, a király személye körüli miniszter és **Rakovszky** István, a Ház alelnöke lemondanak állásukról. Mindkét hír egyelőre aaptalannak bizonyult. A néppárt jövődó megalakulását at őt teszi függővé, milyen fogadtatásban részesül az ügy szóváételét holnap a képviselőházban.

A függetlenségiek és a néppártiak hadakozása.

A hábrucsa a jobboldali középső folyosón kezdődött. Egy függetlenségiek képviselőiből összevesződött csoport az ügy tárgyalása közben azt vitatta, hogy Barkóczy eljárása türethetetlen, mert egy állami tisztviselőnek nem szabad tüntetni a törvények ellen és Barkóczy mai állásában meg nem maradhat.

A vita közben odaépett a csoporthoz **Rakovszky**, akinek **Hédervári** Lehel est mondotta:

— Barkóczy a koalíciónak csinált bajt és hallatlan dolog, hogy állami tisztviselő politizáljon.

Rakovszky István így válaszolt:

— Nem a koalíciónak akar bajt csinálni Barkóczy. Amit az egyházpolitikai nagy harcokban oly nehezen vívtunk ki, a lelkiismereti szabadságot, nem engedjük elkoboztatni.

Nagy Dez. ő látszólag ellentétbe helyezkedett **Rakovszky**val:

— Barkóczy Apponyinak csinált bajt és nem tűrjük, hogy Apponyit klerikális hirbe hozza.

Több függetlenségiek képviselő azt hangoztatta, hogy amit Barkóczy tett, az tiszteletlenég az állam és a törvények ellen.

Néppárti korlátoltaság.

Szmeccsányi G. örgy néppárti nagyon hevesen kelet Barkóczy védelemére.

— Az egész ügy nem egyéb, ugymond, mint a zsidó szabadkőművesek maffiája. Az ország felült a zsidó szabadkőművesek igazgatásának, pedig Barkóczy nem csinált egyebet, mint hogy lelkiismereti szabadságát követve a törvény keretein belül. Az egész dolog természetesen fuják fel. Ez nem a néppárt ügye, de a néppárt védelmére kel olyan embernek, akit vallási felfogásáért üldöznek. Ez csak arra való alkalom, hogy egy katolikus tisztviselőt támadjanak.

Polytonos nagy zajban kiakoztak összevissza függetlenségiek és néppártiak. A jelenetnek tanúi voltak **Andrássy** Gyula gróf és **Zichy** Aladár gróf miniszterek is, de a vitában nem vettek részt.

A leghevesebb lármában hirtelen **Molnár** János apátkanonok éles hangja hallatszott:

— Nem járja, amit csináltok. Nem vagyunk már poliak, kinőtünk a gyermekcipőkből. *Semmi szín alatt sem tűrjük, hogy Barkóczynak egy hajszála is meggörbüljön.* Nem tűrjük a terrorizmust és azt, hogy a katolikusok szeszert jogait elkobozzák. Joga volt Barkóczynak ahoz, amit tett és ha mint állami tisztviselő nem lett volna joga, akkor megszerzzük ezt a jogot. Az egész dolog nem egyéb, mint beavatkozás a katolikusok legelőnyösebb jogaiba: a lelkiismereti szabadságba.

A zaj és vita még sokáig tartott s csak az ülés vége felé csendesedett le, amikor a néppártiak a baloldali folyosóra menekültek át.

A függetlenségiek pártiak azt vitatták, hogy Barkóczyt nem szabad bántani, mert felekezeti ügy lesz a dologból, később pedig zsidó kérdés. Leginkább tetszett a függetlenségieknek **Nagy** Emil álláspontja, aki azt mondotta, hogy *rá kell bízni az ügyet Apponyira*, senki se avatkozzék a dologba.

A néppártiak e közben az oldalfolyosón gyülekeztek és állandóan azt hangoztatták, hogy Barkóczy ellen semmiféle intézkedést nem tőrnek. Barkóczy nem néppárti, soha nem is volt a párt tagja, de ha bármi is történnék eilene, a néppárt összehívja a Katolikus Népszövetséget és az első napon kétszáz gyűlést tart a vallási meggyőződés védelmére.

Mit mond Apponyi?

Apponyi Albert kultuszminiszter ma reggel érkezett meg Brixenből. Délben bejött a Házba

és nyomban magához kéréte **Zichy** Aladár gróf minisztert, a néppárt elnökét, akivel hosszabb tanácskozást folytatott. A folyosón híre terjedt, hogy *Apponyi maga is elítéli Barkóczy eljárását*, de türelemre és nyugalomra kéri a békétlenkedőket.

A folyosói zajos jelenetek után **Andrássy** belügyminiszter és **Zichy** Aladár gróf ismétleten felekezesték Apponyit és másfél óra hosszán tanácskoztak. A beszélgetésben később **Wekerle** miniszterelnök is résztvett.

Hír szerint Apponyi az interpellációkra úgy fog válaszolni, hogy mindkét tábor hívelt ki-elégíti. A kultuszminiszter csak feltételeken fogja Barkóczy viselkedését elítélni és ki fogja jelenteni, hogy az esetben, ha Barkóczy eljárásában csakugyan tüntető szándék nyilvánult meg, akkor ő is a legerőteljesebben helyteleníti azt, de nem látja okát annak, hogy azért az incidensért egy különben kiváló hivatalnokot állásából elmozdítson.

A liberális Návay.

Návay Lajos, a képviselőház alelnöke egy alkotmánypárti csoportban az ügyre vonatkozólag így nyilatkozott:

— Barkóczy eljárása tüntetés volt az állami törvények ellen. Nem arról van szó, jogos-e, vagy nem Barkóczy eljárása, hanem arról, hogy megmaradhat-e a középiskolai osztály élén, mert *szubordináció nélkül nem lehet hivatalnokoskodni.*

Amikor a nagy vihar elült, az a vélemény jutott kifejezésre, hogy noha az ügy nagyon elmérgesedett, mégis sikerülni fog elsimítani.

Három érdekes nyilatkozat.

A képviselőház ülése után **Wekerle** Sándor miniszterelnök is nyilatkozott az ügyben. A miniszterelnök azt mondotta, hogy Barkóczyból politikai mártírt nem szabad csinálni, *eljárását azonban ő is elítéli.*

Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter, a néppárt elnöke egy hírlapíró előtt ezeket mondotta:

— Nem tartom szerencsésnek az esetet, de remélem, hogy a politikai békét nem fogja megzavarni. Különben Apponyi a hazzaintézendő interpellációkra olyan megnyugtató választ fog adni, amelyről remélem, hogy pártkülönbség nélkül mindenkít ki fog elégi eni, kivéve talán azokat, akik ebből az ügyből tőkét akarnak kovácsolni a politikai béke megbontására.

Molnár János is siet tiltakozni ama vád ellen, hogy ő helyteleníti Barkóczy eljárását:

— A **Pester Lloyd** tegnap esti számában azt írja, hogy a néppárt, **Molnár** János kanonokot sem kivéve, helyteleníti Barkóczy bárónak ismert s a lapokban szeszertett eljárását. Erre nézve ezennel kijelentem, hogy nagyon téved a **Pester Lloyd**, mert Barkóczy báró eljárását sem én nem helytelenítem, sem egy hívő katolikus sem helytelenítheti, *őt megkövetelheti, hogy minden katolikus Barkóczyhoz hasonlóképp járjon el.*

Budapest, 1908. április hó 2 án.

Molnár János
prelátus kanonok,
orsz. képviselő.

Interpellációk.

A képviselőház holnapi ülésén a Barkóczy-ügyben három interpellációt terjesztenek elő. **Bródy** Ernő dr. Barkóczynak a polgári esküvőn tanúsított viselkedése dolgában interpellálja meg a kultuszminisztert. **Simonyi** Semadám Sándor néppárti képviselő **Kapcsa** Imre anyakönyveset eljárása ellen intéz interpellációt, **Molnár** János apátkanonok pedig az összkormányt kérdesi meg, hajlandó-e megvédelmezni a katolikusok lelkiismereti szabadságát.

Néppárti küldöttség Apponyinál.

Molnár János vezetésével a délután folyamán egy néppárti küldöttség kereste fel Apponyi Albert gróf közoktatásügyi minisztert miniszteri szobájában. Molnár előterjesztette a néppárt déli megbeszélésén hozott határozatot. Kifejtette, hogy a néppárt ragaszkodik Barkóczyhoz, illetve abhoz, hogy neki semmi bántódása ne essék és továbbra is a középiskolai ügyosztály élén maradjon. Ha nem kapnak kellő elégtételt a Barkóczy ellen intézett támadásukért és az osztálytanácsost helyéről elmozdítják, a néppárt ebből levonja a konzekvenciákat.

Koalíciós megoldás.

Politikai körökben híre jár, hogy a koalíciós kormány eddigi taktikájához híven úgy akarja megoldani az ügyet, hogy a kecske is jól lakjon, a káposzta is megmaradjon. Apponyi valami enyhe dorgatóriumban fogja részésséni Barkóczyt, Andrásy belügyminiszter pedig meg fogja rendszabályozni Kapcza anyakönyvvezető helyettesét, akinek eljárását tapintatlannak fogja bélyegezni.

Támadás az anyakönyvvezető ellen.

A néppárt hivatalos lapja, az *Alkotmány* mai számában hosszasan támadja Kapcza anyakönyvvezető-helyettesét, aki ezekre a támadásokra egy hírlapiró előtt így nyilatkozott:

— Az anyakönyvvezetőnek nincs előírva, hogy a házassági tanukat felállításra kell felszólítani, de ez egy a miniszteri utasításokból, mint a törvény szelleméből természetesen folyik. Tizenkét év alatt, mióta a polgári házasság intézménye életben van, nem volt precedens arra, hogy egy tanu ne állott volna fel. Hivatali kötelességünk a törvény iránt való tiszteletet megőrizni.

Ami magát a Barkóczy ügyet illeti, én nem követeltem a bárótól, hogy felálljon, csak kérttem. Meg is tette, bár nagyon vonakodva. Ha nem tette volna, akkor valami formában érveket szerettem volna a törvény tiszteletének. Valószínűség és közönséges rágalom, amit az *Alkotmány* személyemről ír. A budai katolikus körből mintegy másfél évvel ezelőtt huszad magammal önként léptem ki. Nem zártak ki. Távozásomnak tisztán személyes motivumai voltak. A katolikus eszmének lelkes híve vagyok, de tisztelem másnak meggyőződését is.

A nap furcsaságai.***
A mozi.**

A mozi ma Magyarország legnépszerűbb intézménye. Ha ma nagy néptömeg közepette ezt kiáltja valaki: „Éljen a nemzeti kormány!” — bizonyosan abszurd lesz a visszhangja, ellenben, ha a mozi dícséretét valaki, általános helyesléssel találkozik.

Mert ma már a mozi meghódította a félvilágot és — mint mondani szokták — a közhumor központjában áll.

A viccek ma garmadaszámmal teremnek a mozi körül. A legutóbbi termésből itt mutatunk be kettőt:

Haragszik a plébános ur.

Egy kis francia városka plébánosa nagyon haragszik a kinematográfiára. Keserves levélben panaszkodott az egyik klerikális lapnak, hogy a városkában lévő mozgóképszínház fürdőző néger embereket mutat be és az iskolás gyermekek látják azt, hogy a négernek meztelenül fürdőnek. A plébános ur talán azt akarja, hogy a négernek smokingban vagy frakkban fürdőjenek?

Biz eszünkbe juttatja a plébános urnak egyik magyar kollégáját, aki szintén felháborodott egy fürdőzőt ábrázoló képen s szemelt az égnek meresztve sopánkodott, mondván: — Milyen erkölcs-

telenség! Én 75 éves vagyok már, de sohasem fürödtem!

Egy válópör aktái.

Boroszlóban egy válópör aktái között szerepelt a filmszallag mint válóok. Egy jobbmodu ur észrevette, hogy a felesége megcsalja. Minthogy Németországban a hatóságok csak sok utánjárással nyújtanak segédkezet a házasságtörés hatósági konstatálásához, a felszarvazott férj radikálisabb tanubizonyosság-szerzésre határozta el magát: két tanu és egy kinefotografus kíséretében jelent meg a helyszínen és jegyzőkönyv helyett filmszallagon örököltette meg a szomorú tényállást. Hogy ez a bizonyíték milyen döntő lehetett, arról tanuságot tesz az a gyorsaság, melylyel a bíróság a válást kimondotta.

**Barkóczy Sándor
és az aradi reáliskola.****Amin az építkezés megakadt.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Barkóczy Sándor báró kultuszminiszteri tanácsos ügye egy esketési szertartásból országos kázust csinált. Így szokott ez lenni, valahányszor a bujkáló reakció és a klerikalizmus felüti a fejét és terjeszkedni akar. Barkóczy neve hirhedtté lett az egész országban és valószínű, hogy interpelláció kapcsán a képviselőház is foglalkozni fog az ügygyel.

Amint ilyen eseményeknél szokás, a hős viselt dolgai egyszerre napvilágra kerülnek. Így értesült most az *Aradi Közlöny* tudósítója egy olyan ügyről, amely érdekesen és jellemzően világítja meg azt az uralmat, melyet Barkóczy ur a magyar középiskolák fölött gyakorolt.

Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az aradi új reáliskola építkezése Barkóczy klerikalizmusán feneklett meg. Barkóczy ugyanis a kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályának áll az élén és ilyenformán saját, illetve a klerikalizmus szellemében intézi és intézteti a magyar középiskolák ügyeit.

Már aradi időzésekor megígérte Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter, hogy amennyiben módjában áll, elősegíti az aradi főreáliskola számára egy külön épület létesítését. Megindultak a tárgyalások a város és a minisztérium között. A város felterjesztést intézett a miniszterhez, hogy hajlandó a reáliskolának épületet emelni, ha azt a körülbelül 20.000 koronát, amelyet a reáliskola bérletéért az állam fizet a Bibics-alapnak, a kormány a városnak engedi át.

A Bibics-alap, amelyből tudvalevőleg az aradi lyceum létesült, kifejezetten katolikus jellegű alap. Sokan az aradi gimnáziumot is katolikus gimnáziumnak tartják, bár annak címe mindaddig királyi főgimnázium volt. Mihelyt Barkóczy arról értesült, hogy az új reáliskola építése a Bibics-féle alaphoz vonna el 20.000 koronát, illetékes helyen azonnal ellenezte az új reáliskola építését és amellett szólalt fel, hogy vagy maradjon a reál továbbra is a lyceumban, vagy keressen a város másféle megvalósítási módot.

Igy áll most az aradi reáliskola építkezésének ügye és így történt, hogy a Barkóczy-szellem káros hatását már Arad városa is megérezte. Valószínű azonban,

hogy a most kipattant botrány elsepri Barkóczyt a középiskolai ügyosztály éléről és az aradi reáliskola ügyét is közelebb fogja juttatni a megoldás felé.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.**A színház műsora:**

Szombat: Pillangó kisasszony, opera. (A bérlet.)

Vasárnap: Délután: (fő helyekkel) Tündérszerlelem, operetta. Este: (rendes helyekkel) Nincs-e valami elvámolni valója? bohózat.

* Mariházy Miklós színtársulata. Kecskemétről írják: Mariházy Miklós, a kecskeméti városi színház új igazgatója, hétfőn délután megjelent a városi tanács előtt és megtartotta beszámolóját az eddigi tevékenységéről. Bemutatta társulata névsorát, amely a következő:

Csáder Irén hősnő; Debrecenből. Papp Tusi szende; Pécsről. Ványi Aranka naiva; a budapesti „Magyar Színház” től. Lippich Iona énekes szende; Aradról. Kerényi Adó István kolaratura énekesnő; Szatmárról. Pásztor Frida II-od kolaratura énekesnő; Budapestről. Mezey Jolán I-od szubrett énekesnő; Pozsonyból. Kovács Lili II-od szubrett énekesnő; Kolozsvárról. Verő Zelma alt énekesnő; Budapestről. Gyűás M. né komika; Miskolcra. Kovács J. né II-od komika; Kolozsvárról. Fenyéri Mór apa színész; Pécsről. Kiss Miklós szerelmes színész; Pécsről. Gyűás Menyhért buffó; Miskolcra. Gyűás Odón baritonista; Székesfehérvárról. Kondor Miklós tenorista; a fővárosi „Király Színház” től. Ujj Kálmán szalon komikus; Aradról. Tábery Imre kedélyes apa; Budapestről. Oláh Ferenc hősszerelmes; az országos színi akadémiából. Mariházy Miklós tonvivánt; Aradról. Mihó László síhedér; Kecskemérről. Eőry Lajos segédtenor; Aradról. Ujvári Lajos groteszk komikus; a fővárosi „Intim Színház”-ból.

* Szanatórium estély Aradon. Megirtuk már, hogy néhány fővárosi művész a gyulai szanatórium javára előadás rendez az aradi Nemzeti Színházban. Az előadást e hó 9-ikére tervezték, azonban akadályok merültek fel, amelyek az előadások napját elodázzák. Az aradi színtársulat drámai személyzete ugyanis ezen a napon Hódmezővásárhelyen tart előadást Spilka Antal főispán installációja alkalmával. A szanatórium javára tervezett előadást tehát későbbben fogják megtartani a Herceg Ferencnek nagyszerű drámáját, a Dolovai nábob leányát játszó. Az előadásra maga az illusztris szerző is lejön Aradra. A humánus célt szolgáló előadásnak több érdekessége lesz. Herceg Ferencen kívül még egy másik neves íróember: Várady Antal is fog felolvasást tartani. Ezenkívül egy országoshírű fiatal énekművész, Nádai Ilonka is szerepelni fog a szanatórium-estélyen.

* A Gyermekek premijere. Hétfőn bemutató előadás lesz a színházban. Ekkor lesz Apponyi Árpád új drámájának, a *Gyermekeknek* premijere. A dráma a budapesti Nemzeti Színházban került színre és olyan határozott sikert aratott, hogy még műsoron van. Az aradi színház igazgatója az összes vidéki színpadokat megelőzve mutatja be ezt a hatásos drámát. A főszerepeket K. Kápolnay Julliska, H. Körössy Juci, Zalay Margit, Kun Irén, Szilágyi Berta, Kesztler, Hunyady, Horty, Dolly játsszák. A *Gyermekek* keddi előadásának különössége lesz. Ekkor bucsuzik az aradi közönségtől Horty Sándor a *Gyermekek* címszerepében. Horty aradi szereplése alatt nagy sikereket aratott és a közönség kedvence lett. A fiatal, nagy tehetségű színész virágvasárnaptól kezdve a kolozsvári színház tagja lesz.

* Az új műsor. Az Uránia színház új műsora páratlan sikerűnek bizonyult. Zsűfőt házak gyönyörködnek a szebbnél szebb képekben, melyek érdekes változatban tanulságosak, mulatók, kacagtatók és látványosak. A közönség remekül mulat a pazar műsoron, melyhez

Köszönet.

Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület gyűjtése.

Arad város közönsége ismét bebizonyította, hogy meleg szeretettel gondol az önhibájukon kívül szenvedő gyermekekre. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület, amely tizenhét éven át gondozója, istápolója az árva és elhagyott gyermekeknek, a kicsinyek, a szenvedők nevében kérő szóval fordult a gyermekbarátokhoz és kérő szavunk száz meg száz nemes lélekben visszhangra talált. Az egyesület elnökei és női választmány tagjai **5129 kor., azaz Ötvezeregyszázhuszonkilenc** koronát gyűjtöttek össze. Az őszinte hála érzetével adózunk Arad város nemesen érző közönségének, amiért kegyes volt egyesületünk tiszta és emberbaráti törekvéseit méltányolva, védenecinket: Arad városának — nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül — szenvedő gyermekeit szeretetével megajándékozni. Az elismerő szavak hangoztatása helyett az árvák és elhagyottak Atyjához, a mindenható Istenhez fohászunk áldást kérve mindazokra és övéikre, akik csak a legcsekélyebb összeggel is szivesek voltak a szenvedő gyermekek fájdalmát enyhíteni.

Aradon, 1908. március hó 29-én.

Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület nevében:

Özv. Hauser Károlyné,
egyes. elnök.

Kovács Vince,
egyes titkár.

1. Főtisztelendő Allersdorfer Julián ur katonai lelkész Arad Vár. N. N. . . . . K. 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— M. N. . . . . " 2.— N. N. . . . . " 5.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 2.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 2.— N. N. . . . . " 1.— R. P. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— B. M. . . . . " 1.— R. S. . . . . " 1.— Allers. . . . . " 1.— W. W. . . . . " 1.— H. W. . . . . " 2.— X. Y. . . . . " 1.— A. P. . . . . " 1.— Ja. Ja. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— X. Y. . . . . " 1.— W. Z. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 2.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 1.— N. N. . . . . " 5.— N. N. . . . . " 2.— N. N. . . . . " 2.— Carl . . . . . " 1.— Anton . . . . . " 1.— Julius . . . . . " 1.— Sigmund . . . . . " 1.— Adolf . . . . . " 1.— Béla . . . . . " 1.— Josef . . . . . " 1.— Albert . . . . . " 1.— Franz . . . . . " 1.— Sándor . . . . . " 1.— Oscár . . . . . " 1.— Livius . . . . . " 1.— Összesen K. 65.—	6. Báró Bánhidu Antalné urnó gyűjtése: özv. Nyéky Gyuláné . . . K 60.— Nyéky Ilona . . . . . " 10.— Báró Bánhidu Antalné . . " 20.— Báró Bánhidu Antal . . . " 10.— Összesen K 100.— 7. Özv. Boros Béniné urnó gyűjtése: Aladár . . . . . K 2.— Borsos László . . . . . " 2.— Dr. Boros Béláné . . . . . " 10.— Boros Vidáné . . . . . " 5.— özv. Boros Béniné . . . . " 16.— Összesen K 35.— 8. Dr. Bogdánfy Béláné urnó gyűjtése: Kabdebó Károly . . . . . K 10.— Lajoska . . . . . " 2.— Szathmáry Károly . . . . . " 2.— Szakolczay Lajos . . . . . " 5.— Szathmáry Sata . . . . . " 2.— Bogdánfy Béláné . . . . . " 20.— Összesen K 41.— 9. Csernovics Diodorné urnó gyűjtése: Csernovics Diodorné . . . K 10.— Csernovics Diodor . . . . " 10.— Összesen K 20.— 10. Czárán Mártonné urnó gyűjtése: Czárán Mártonné . . . . . K 10.— Czárán Márton . . . . . " 10.— özv. Luka Gusztávné . . . " 10.— Czárán Erzsike . . . . . " 2.— Czárán Ella . . . . . " 2.— Czárán Viktor . . . . . " 2.— Összesen K 36.— 11. Jakabffy Andorné Dániel Gábris urnó gyűjtése: Ortutay Margit . . . . . K 4.— K. J. . . . . " 1.— Cziffra Jánosné . . . . . " 2.— Lukács Gézáné . . . . . " 5.— Kovács Jakabné . . . . . " 5.— Domonkos Lajos . . . . . " 5.— Összesen K 22.— 12. Fábrián Lászlóné urnó gyűjtése: Fábrián Lászlóné . . . . . K 12.— Gr. Porcia Lajosné . . . . " 5.— Összesen K 17.—	16. Geller Izidorné urnó gyűjtése: Geller I . . . . . K 2.— Összesen 2.— 17. Gellényi Ernőné urnó gyűjtése: Gellényi Ernő . . . . . K 2.— Sándor Ede . . . . . " 1.— Major Ferencz . . . . . " 1.— Krisztinkovich J . . . . . " 1.— Bihari Jenő . . . . . " 1.— Major Agost . . . . . " 1.— Habereger Lajos . . . . . " 1.— Vetsey Jenő . . . . . " 1.— Barna Pál . . . . . " 1.— Beleznai János . . . . . " 1.— Rényi Miklós . . . . . " 1.— Sebes Ede . . . . . " 1.— J. . . . . " 1.— H. F . . . . . " 1.— Raisz . . . . . " 1.— Horvát . . . . . " 1.— P . . . . . " 2.— Tüdös . . . . . " 1.— Leitner . . . . . " 1.— Grünwald . . . . . " 1.— Bujdosó Pál . . . . . " 1.— Házy Ferencz . . . . . " 1.— Székely Antal . . . . . " 1.— ifj. Vas Gusztáv . . . . . " 1.— G. Géza . . . . . " 2.— Dr. Páris Lajos . . . . . " 2.— Verzár Istvánné . . . . . " 4.— Heiszler József . . . . . " 2.— Zinner Béláné . . . . . " 2.— Bolyos Márianna . . . . . " 5.— Bolyos . . . . . " 1.— Gellényi Enőné . . . . . " 6.— Összesen K 50.— 18. Guztjáh Mihályné urnó gyűjtése: Guztjáh Mihály . . . . . K 20.— Guztjáh Mihályné . . . . . " 20.— Összesen K 40.— Green Nándorné urnó gyűjtése: Green Nándorné . . . . . K 4.— Összesen K 4.— 20. özv. Hauser Károlyné ezredesné gyűjtése. Gróf Károlyi Gyuláné . . . K 100.— Kremer József és neje . . . " 50.— Dániel Kálmán . . . . . " 10.— Szöke Béla plébános Nagy-Bányáról . . . . . " 20.— Kövért Márton . . . . . " 40.— özv. dr. Verzár Gyuláné . . " 50.— özv. Nikodém Jánosné . . . " 10.— Schäffer Henrik . . . . . " 40.— Dr. Nagy Sándor képvis. . . " 10.— Fodor Zsigáné . . . . . " 5.— Reisinger Samuné . . . . . " 5.— Biró Kálmán . . . . . " 300.— Arad-Csanádi Takarékt. . . . " 200.— Bolezny Antal . . . . . " 40.— Báró Bohus Zsigmond és neje Budapest . . . . . " 40.— Aradi Polgári Takarékt. . . . " 30.— Dálnoki Nagy Lajos . . . . . " 10.— Aradi Első Takarékt. . . . . " 200.— Dr. Lakatos Ottó rendfőnök . . " 20.— Dr. Müller Károly képvis. . . " 4.— Gr. Wenckheim Frigyesné . . " 50.—	Varjassy Lajos polgárm. . K 4.— Kneffel Lajos . . . . . " 5.— Éles Árminné . . . . . " 10.— Bloch . . . . . " 2.— Andrényi Károly . . . . . " 20.— Vajda Zsigmondné . . . . . " 20.— özv. br. Bohus Istvánné . . " 5.— Spitzer Ignác . . . . . " 20.— Weiler Rezső család . . . . . " 10.— Papp János román püspök . . . " 10.— Báró Bohus Lajos . . . . . " 20.— Báró Bohus Lajosné . . . . . " 10.— Megyei Takarékt. . . . . " 100.— Kintzig Jánosné . . . . . " 20.— Pick Ernőné . . . . . " 6.— Szabó Albert . . . . . " 10.— Singer Sándor . . . . . " 1.— Hammerschlag Lipótné . . . . . " 1.— Prokopetz Jánosné . . . . . " 2.— Lengyel testvérek . . . . . " 1.— Steigerwald Alajosné . . . . . " 2.— Záray Géza . . . . . " 1.— Kohn Józsefné . . . . . " 1.— Scherhag Henrik . . . . . " 4.— Nádler József . . . . . " 1.— özv. Kell Manoné . . . . . " 4.— Deutsch testvérek . . . . . " 4.— Ipar és népbank pénzv. tizl. . . " 4.— Klein Mór . . . . . " 4.— Wallfisch Ármin . . . . . " 2.— Glück Dezső . . . . . " 2.— Rosenblüh-cég . . . . . " 2.— Dományi József . . . . . " 10.— Glück Zsigmond . . . . . " 5.— Metianu János g. k. érsek Nagyszeben . . . . . " 10.— Prettner Etelka . . . . . " 15.— Fábrián Józsefné . . . . . " 10.— Ottrubay Berta . . . . . " 10.— Gr. Zselénszky R. és neje . . . . " 30.— özv. Gosztonyi Kálmánné . . . . " 20.— Adler Andor . . . . . " 5.— Fenyő László . . . . . " 2.— Dürr Gusztáv-czég . . . . . " 5.— Wittmann Károly . . . . . " 4.— Hajós Árpád . . . . . " 5.— Dobiaschi József . . . . . " 10.— Mayer Miksáné . . . . . " 5.— Krebs Ignác . . . . . " 3.— Schäffer Richárdné . . . . . " 5.— Kemény Marianne . . . . . " 2.— Priegl István . . . . . " 4.— Vizer Lajosné . . . . . " 4.— Nachtnébel Mundi bácsi . . . . . " 10.— Dr. Beles János . . . . . " 5.— Bogdán Virgilné . . . . . " 5.— Darvas Lajosné . . . . . " 5.— Berta Károly . . . . . " 1.— Albrecht Ágoston . . . . . " 2.— Nyáry Vilmos . . . . . " 2.— Grim Józsefné . . . . . " 5.— Nikolits Döme . . . . . " 5.— Dörner Emil . . . . . " 1.— Dörner János . . . . . " 1.— ACSEV. Igazgatóság . . . . . " 40.— Nachtnébel Ödönné . . . . . " 4.— Neumann Alfrédné . . . . . " 20.— Br. Wodiáner Albert (Bpest) . . . " 10.— Almay Olivér és neje (Alcsill) . . " 20.— Gr. Königsegg Fidél (Taucz) . . . " 20.— I. hazai takarékt. W . . . . . " 20.— özv. br. Josika Gyuláné . . . . . " 20.— Dr. Singer Jánosné . . . . . " 6.— Rubinstein Mórné . . . . . " 4.—

Vertán Margit és Magda . . . . . K	4,—
Verzár Istvánné . . . . . "	5,—
Vertán Lajoska . . . . . "	1,—
Összesen K	22,—
49. Dr. Oncu Miklósné urnő gyűjtése:	
Dr. Oncu Miklósné . . . . . K	10,—
Lilly Ardelean . . . . . "	1,—
Getta Hodos . . . . . "	1,—
Pecurariu Aurelia . . . . . "	1,—
Jeanne Maillard . . . . . "	1,—
Dr. Oncu Miklós . . . . . "	10,—
Összesen K	24,—
50. özv. Ortutay Gyuláné urnő gyűjtése:	
özv. Ortutay Gyuláné . . . . . K	10,—
Összesen K	10,—
51. Dr. Polónyi Jenőné urnő gyűjtése:	
Dr. Polónyi Jenőné . . . . . K	10,—
Vagner Józsefné . . . . . "	5,—
Két ur . . . . . "	4,—
Dr. Bácskay Béla . . . . . "	4,—
Összesen K	23,—
52. özv. Purgly Lajosné urnő gyűjtése:	
özv. Purgly Lajosné . . . . . K	10,—
Kugler Lala . . . . . "	1,—
Szalay Alice . . . . . "	1,—
Purgly Emilné . . . . . "	5,—
Összesen K	17,—
53. Prihradny Henrikné h. századosné urnő gyűjtése:	
Prihradny Henrik . . . . . K	10,—
Prihradny Elek . . . . . "	10,—
Összesen K	20,—
54. Reicher Károlyné urnő gyűjtése:	
Reicher Károlyné . . . . . K	10,—
Összesen K	10,—
55. Reiber Emilné urnő gyűjtése:	
Goldschmidt Sándor . . . . . K	10,—
Ottenberg Tivadar . . . . . "	10,—
Összesen K	20,—
56. özv. Rónay Jánosné urnő gyűjtése:	
Rónay Martha . . . . . K	2,—
Weér Györgyné . . . . . "	2,—
Borzeki Ella . . . . . "	2,—
Rónay Jánosné . . . . . "	4,—
Összesen K	10,—
57. Dr. Robitsek Ágostonné urnő gyűjtése:	
N. N. . . . . K	20,—
Dr. Robitsek Ágost és neje	10,—
Dr. Bak Sománé . . . . . "	4,—
Dr. Austerveil Lászlóné . . . . . "	5,—
Összesen K	39,—
58. Russu Jánosné urnő gyűjtése:	
Russu Jánosné . . . . . K	5,—
Összesen K	5,—

59. Szabó Zoltánné urnő gyűjtése:	
Szabó Zoltán . . . . . K	10,—
Szántay Lajos . . . . . "	10,—
Szántay Béla . . . . . "	4,—
Hehs Béla . . . . . "	5,—
Mezey Andor . . . . . "	5,—
Lóbl Gyula . . . . . "	20,—
Aradi Ipar és Népbank . . . . . "	30,—
Neuman Adolf . . . . . "	30,—
Aradi Első Takarékpénztár . . . . . "	30,—
Deutsch Bernátné . . . . . "	10,—
Deutsch Andor . . . . . "	10,—
Éles Armin . . . . . "	10,—
Salgó Pál . . . . . "	6,—
Darányi Jánosné . . . . . "	3,—
Szabó Albert . . . . . "	5,—
Izbekutz Lászlóné . . . . . "	2,—
Központi Takarékpénztár . . . . . "	20,—
Összesen K	210,—
60. Szabó Béláné urnő gyűjtése:	
Hanny Béláné . . . . . K	5,—
nemestóthi Szabó Béláné . . . . . "	5,—
Kotsis Lajosné . . . . . "	5,—
Lionné Worafka . . . . . "	5,—
Léonie István . . . . . "	5,—
nemestóthi Szabó Béla . . . . . "	5,—
Összesen K	30,—
61. Steiner Jakabné urnő gyűjtése:	
Brogyányi Kálmán . . . . . K	2,—
Glück Károlyné . . . . . "	6,—
özv. Nikodém Jánosné . . . . . "	8,—
N. N. . . . . "	10,—
Barkó Ferencné . . . . . "	5,—
Steiner Eteika . . . . . "	2,—
Barta Ilonka . . . . . "	1,—
Barta István . . . . . "	1,—
Barta Ferenc . . . . . "	1,—
Steiner István . . . . . "	2,—
Steiner Lacika . . . . . "	2,—
Steiner Jakabné . . . . . "	10,—
Összesen K	50,—
62. Schor Lajosné urnő gyűjtése:	
Szabó Albert . . . . . K	2,—
Lengyel Lőrincz . . . . . "	2,—
N. N. . . . . "	1,—
Ring Béláné . . . . . "	2,—
Deutsch Testvérek . . . . . "	2,—
Leitner Kálmán . . . . . "	1,—
Heinrich Gyula . . . . . "	2,—
Zinner Béláné . . . . . "	2,—
Verzár Istvánné . . . . . "	5,—
Hajek Rezsóné . . . . . "	3,—
Králik Lászlóné . . . . . "	4,—
Schor Lajosné . . . . . "	10,—
P. . . . . "	5,—
Jahner Károlyné . . . . . "	4,—
Dörner Jánosné . . . . . "	1,—
N. N. . . . . "	4,—
Összesen K	50,—
63. Dr. Schusztér Henrikné urnő gyűjtése:	
Dr. Schusztér Henrikné . . . . . K	10,—
Összesen K	10,—
64. özv. Salamon Samuné urnő gyűjtése:	
Salamon Samuné . . . . . K	20,—
Összesen K	20,—

65. Sármezey Endréné urnő gyűjtése:	
Sármezey Endre . . . . . K	20,—
Összesen K	20,—
66. Simon Karolin urhölgy gyűjtése:	
K. S. . . . . K	— 40
Steigenberger Mihály . . . . . "	1,—
N. N. . . . . "	— 50
Pick Ernő . . . . . "	1,—
N. N. . . . . "	— 50
ifj. Najmányi Béla . . . . . "	1,—
Török Anna . . . . . "	1,—
G. F. . . . . "	2,—
V. S. . . . . "	1,—
Varga Imréné . . . . . "	1,—
Lejleányi Sándorné . . . . . "	1,—
Dr. Schmidt Jánosné . . . . . "	1,—
Domokos Lászlóné . . . . . "	1,—
Papp Gyuláné . . . . . "	— 40
Papp László . . . . . "	— 40
Dr. Kálmán Ferenc . . . . . "	1,—
Mészáros Dániel . . . . . "	1,—
Uray József . . . . . "	1,—
Kovács Margitka . . . . . "	2,—
Szabó Vince . . . . . "	1,—
N. N. . . . . "	1,—
Bittó József . . . . . "	1,16
Szabó István . . . . . "	2,—
Dr. Jákó Sándor . . . . . "	1,10
Éles . . . . . "	2,—
Horovitz János . . . . . "	1,—
Aknay Andor . . . . . "	2,—
Dr. Heller M. . . . . "	5,—
Dr. Kovács Marcel . . . . . "	5,—
Sármezey Miklós . . . . . "	— 20
Vásárhelyi Sándor . . . . . "	— 20
Lajos Koszta . . . . . "	— 20
Kovács Arabella . . . . . "	— 20
Keszler Károly . . . . . "	1,—
Deutsch Anna . . . . . "	— 40
N. N. . . . . "	— 30
Heeger Margit . . . . . "	— 50
Jurassy . . . . . "	1,—
Völeg . . . . . "	1,—
N. N. . . . . "	— 20
Steiner Mariska . . . . . "	1,—
Keller Miklós . . . . . "	1,—
Keller László . . . . . "	1,—
Halász Józsi . . . . . "	— 40
Halász Jenő . . . . . "	1,—
N. N. . . . . "	— 94
Összesen K	50,—
67. Steiner Ferencné urnő gyűjtése:	
Molnárné Ottenberg Irma K	30,—
Hartman Béláné . . . . . "	10,—
Weisz Alfréd (Budapest) . . . . . "	10,—
Steiner Ferencné . . . . . "	20,—
Összesen K	70,—
68. Szathmáry Gyuláné urnő gyűjtése:	
Szathmáry Gyuláné . . . . . K	20,—
Összesen K	20,—
69. Szalay Antalné urnő gyűjtése:	
Szalay Antalné . . . . . K	10,—
Timáry Aranka . . . . . "	5,—
Fabián Józsefné . . . . . "	4,—
Lubinyszkyné . . . . . "	4,—
Kövér Márton . . . . . "	5,—
Király Dezsóné . . . . . "	2,—
Déznay . . . . . "	2,—
Otrubay Berta . . . . . "	3,—
Jancsi . . . . . "	1,—
Összesen K	36,—

70. özv. Tagányi Istvánné urnő gyűjtése:	
Dr. Tagányi Sándor . . . . . K	10,—
Tagányi Istvánné . . . . . "	10,—
Összesen K	20,—
71. Tiszti Lajosné urnő gyűjtése:	
Kosinszky Viktor . . . . . K	10,—
Tiszti Lajosné . . . . . "	5,—
Összesen K	15,—
72. Dr. Tisch Mórné urnő gyűjtése:	
Dr. Tisch Mór . . . . . K	10,—
Goldschmidt Sándor . . . . . K	10,—
May János . . . . . "	10,—
Özv. Roth Bernátné . . . . . K	10,—
Funkelstein Józsefné . . . . . K	10,—
Ransburg Sándor . . . . . K	6,—
Singer Gyuláné . . . . . K	5,—
Steinitzer Pálné . . . . . K	4,—
Seidner Rudiné . . . . . K	5,—
Streicher Henrikné . . . . . K	5,—
Összesen K	75,—
73. Urbán Ivánné urnő gyűjtése:	
Urbán Iván . . . . . K	10,—
Urbán Ivánné . . . . . "	10,—
Urbán Péter . . . . . "	5,—
Összesen K	25,—
74. Varjassy Árpádné urnő gyűjtése:	
Varjassy Árpádné . . . . . K	10,—
Varjassy Árpád . . . . . "	10,—
Összesen K	20,—
75. Vásárhelyi Janka urnő gyűjtése:	
özv. Takácsy Sándorné . . . . . K	10,—
Vásárhelyi Janka . . . . . "	10,—
Összesen K	20,—
76. özv. Vég Aurélné urnő gyűjtése	
b. Wodianer Albert . . . . . K	20,—
özv. Prepeliczey Dezsóné . . . . . "	2,—
özv. Vég Aurélné . . . . . "	10,—
P. János . . . . . "	4,—
Csernovics . . . . . "	2,—
Összesen K	38,—
77. Dr. Velcsov Gézánné urnő gyűjtése:	
Mezey Andorné . . . . . K	3,—
Dr. Pozsgay Istvánné . . . . . "	3,—
Rázel Józsefné . . . . . "	2,—
Daempf . . . . . "	2,—
Velcsov Gézánné . . . . . "	14,—
Összesen K	24,—
78. Virágh Lajosné urnő gyűjtése	
Virágh Lajosné . . . . . K	5,—
Összesen K	5,—
79. B. Walder Gyuláné urnő gyűjtése:	
Walder Gyuláné . . . . . K	5,—
Walder Gyula . . . . . "	5,—
Összesen K	10,—
80. Wadowszky Gusztávné urnő gyűjtése:	
Wadowszky Gusztávné . . . . . K	10,—
Összesen K	10,—
81. özv. Vörös Vidorné urnő gyűjtése:	
özv. Vörös Vidorné . . . . . K	3,—
Gaal Jenőné . . . . . "	5,—
özv. Kiss Gyuláné . . . . . "	6,—
Összesen K	14,—

Az 1903. évi versenki ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi maki ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, leg-
újabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltenek.

Bővebbi felvilágosi-
tással és költségvetéssel
szívesen szolgálók.

az 1906. évi kiállításon
A nagy milleniumi érem-
mel kitüntetve.

UJ ÜZLET!

Weisz és Benjamin

Arad, Andrassy-tér 22. (Hajós-gyógytár mellett.)

Ajánljuk ujonnan felszerelt raktárunkat u. m.:

Kézimunka és minden hozzávaló rövidárak,
női keztyűk, csipke, szallag, gyermekruhák
és bábé kelengye nagy választékban.

Figyelmes kiszolgálás, olcsó árak.

Helybeli és vidéki telefon szám 635.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bár-
mily mennyiségű természetes vegyileg
legtisztább folyékony

Szén savat

a világhírű buziásfürdői szén-savforrá-
sokból szikvizgyártáshoz, vendéglősök-
nek és egyéb ipari célokra.
Üzeme nem tévesztendő mesterséges-
en előállított, kevésbé kiadós szén-
savval.

Megbízható, szigorúan lelkümmertes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben.
Sav-, vasa- és kóilyagbántalmatnál utól nem őrít gyógyhatás.
Elsőrendű asztali víz.
Felvilágosítással készségesen szolgál
Muschong-Buziásfürdői szén-savművek és ás-
ványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgönyözim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurbau telefon 18. sz.
Ügyes helyi képviselők keresztetnek.

Arany oklevéllel kitüntetve.

Braun Samu, Berger Antal és Társai

szobafestő és mázoló munkák vállalata
ARADON, FORRAY-UTCA 7.

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni, hogy
Aradon **Braun Samu, Berger Antal és Társai** cég alatt
szobafestő és mázoló ipart üzünk.

Azon körülmény, hogy cégünk az Aradon már elismert legjobb
festőkből alakult meg, továbbá, hogy a munkák kivitele személyesen
általunk történik, ezeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy ugy egyszerű, valamint legpazarabb kivitelű szobafestő és mázoló
munkákat akár helyben, akár vidéken a legjutányosabban végzünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

Braun Samu, Berger Antal és Társai.

K O H N M Á R T O N .

1473

Teljes tiszteltetéssel

árusítok, nehogy a tömeges megjelenés a pontos és figyelmes kiszolgálást lehetetlenne tegye.

délután 3-tól 7 óráig
dél előtt 9-től 12 óráig és

Az míg kizárólag ez az árúkeszlet tart a t. vevőkönzéség érdekében t. e. majus 1-ig naponta
a mai naptól fogva hasonló előnyös feltételek mellett bocsájtom a n. e. vevőkönzéség rendelkezésére.

nem sorolható cikkeket

cérna és pamutvásznak, ruhakelmék, cretonok, delainek, asztalneműk, agygarmiturák,
csipke és gyapju függönyök, szőnyegek, linoleumok, női és férfi ingek és az itt fel-

és az abban felhalmozott árúkat u. m.:

előnyös feltételek mellett megvettem

ság-ter 15.) összes árúraktárát

Van szerencsém a n. e. vevőkönzéséget tiszteltetéssel értesíteni, miszerint **Reiner S. Sándor** cég (Szabad-

ÉRTESÍTÉS.

haso löt Aradon aligha láttak. Mindenki megtalálja ezen a műsoron az izlésének leginkább megfelelő képet, úgy, hogy a legkényesebb igények sem találjanak a nagyszemű műsoron kifogásolni v löt. Ez a műsor még csak szombaton és vasárnap kerül előadásra. Hétfőn ismét új műsört mutat be az Uránia.

Fordított világ.

Egy pesti lap mai számában a következő színházi szenzációval lepte meg a világot:

„Bemutató a vidéken. Az aradi Nemzeti Színház előadásra elfogadta Nemes Zsigmond dr. *Gyilkos* című drámáját.”

Az aradi közönség tudja, hogy Nemes Zsigmond nem írója, hanem csak bírálója volt a gyilkosnak. A jövőben tehát méltán várhatjuk az ilyen hírek megjelenését:

— **Miniszterek küldöttsége Kovács Vincéné.** (Mindenünnen kiküldött tudósítónktól.) Rendkívül érdekes vendégek jártak ma az aradi városházán az iskolafelügyelői hivatalban. A vendégek Apponyi Albert gróf kultuszminiszter vezetése alatt jelentek meg Kovács Vince helyettes iskolafelügyelőnél. A csoportban többek között ott láttuk Wekerle Sándort, Kossuth Ferencet, Andrássy Gyulát, aki Lengyel Zoltánnak a karján vonult föl. Mindenünnen kiküldött tudósítónk még ott vélte látni Polónyi Gézárt is, aki Wekerlével meleg pillantásokat és tombola-jegyeket váltott. Apponyi azután a tőle megszokott őszinteséggel kijelentette Kovács Vincének, hogy a kormány tisztelni kívánta előtte és megköszönni ama nagy áldozatkészségét, meg fáradságát, amelylyel a második községi polgári iskolának a másfélmillió koronás államegélyt megszerezte. Kovács Vince könyezve mondott hálás köszönetet és megígérte a kormánynak, hogy ezután is mindig minél több államegély kieszközlésére törekszik. Egyébként Kovács Vince biztosította a kormányt változatlan jóindulatáról s a küldöttséget e szavakkal bocsátotta el:

— Csak dolgozzanak továbbra is hazám fölvirágoztatása érdekében, majd illetékes helyen közbejárom, hogy működésük megfelelően honoráltassék.

A küldöttség hálával fogadta ezt a kijelentést s ama biztos tudattal távozott, hogy a nagylelkű Kovács Vince meg is valósítja kijelentését. És ebben nem is csalódtak. Ugyanis Kovács Vince már a mai napon fölkereste *Varjassy* Lajos polgármestert, akivel hosszasan tanácskozott. A rendőri sajtóiroda jelentése szerint legközelebb nagy kitüntetések várhatók.

Le a pikantériával!

Izgalmas ülése volt ma az aradi színügyi bizottságnak. *Szendrey* Mihály színigazgató azzal a kérelemmel fordult a színügyi bizottsághoz, hogy védje meg őt a színpadi szerzők terrorizmusa ellen. A pikánsabb darabok írói ugyanis valósággal megostromolják és követelik darabjaik előadását. A minap az egyik országos hírű szerző, névszerűen *Térdkalácsy* Zámbo azt akarta, hogy „*A teknősbéka házassága, vagy amit a harisnyakötés mesél*” című társadalmi színművét *Szendrey* előadassa. Az igazgató ezek ellen kért oltalmat a színügyi bizottságtól. A bizottság tagjai azonban nem osztották és nem is szorozták *Szendrey* nézeteit, hanem azt követelték, hogy adjon elő minden pikáns darabot. Óriási jelenet következett erre. Az igazgató kijelentette, hogy ezek után nem maradhat az aradi színház igazgatója, mert ő nem akarja előadni a frivol darabokat. Különben is társalata női tagjai nem is szerepelnek ilyen kétes hírű színművekben, mert ők egytől-egyet zárdai növendékek voltak és csak ideiglenesen töltik be a színésznői hivatást. A színügyi bizottság újból való felhívására *Szendrey* nem engedett, amire a bizottság volt kénytelen engedni, azaz, hogy elengedni a színigazgatót.

És így tovább.

Bojár.

Az aradi gyilkos házaspár.

A kir. ügyészség a napokban készítette el a Mezei-pár bűnpörében a vádiratot, amelyet alább közlünk. A bűnpört néhány nap múlva tárgyalja az aradi esküdtszék.

Kész a vádirat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

A vizsgálati fogságban ülő Mezei-pár ügyében érdekes fordulat történt. Mezei Vilmos és neje jogi képviselője, *Krenner* Zoltán dr. kérelmére ugyanis a törvényszék elrendelte a vádlottak elméleti állapotának megvizsgálását. *Aussterweil* László dr. és *Posgai* Lajos dr. orvosszakértők azt a véleményt terjesztették elő, hogy a Mezei-pár úgy a bűncselekmény elkövetésekor, mint most is, teljesen épelméjű, de családi boldogságuk feldúlása folytán állandóan olyan lelkiállapotban éltek, hogy a *Sipos* Sándorné elleni merénylet horderejét és következményeit mérlegelni képtelenek voltak. Az orvosszakértők e véleménye alapján az ügyészség nem előre megfontolt gyilkosság miatt, hanem egy enyhébb bűncselekmény: *szándékos emberölés büntette miatt* emelt vádat Mezei Vilmosné ellen, míg Mezei Vilmost ugyanezen büntett kíséretével vádolja.

Érdekesnek tartjuk az ügyészség most elkészített vádiratából az indokolási rész legizgalmasabb részeit közölni:

A vizsgálat adatai szerint — mondja a vádirat — Mezei Vilmosné terhelt, férjével, Mezei Vilmossal 1907. évi augusztus havában jött Aradra lakni és itt *Sipos* Sándorné sértettnél a Csorda-utca 5. számú házban vett fel egy egyszobás lakást. Terheltnék férje, Mezei Vilmos az aradi Benoid gyárban volt alkalmazva s a gyár érdekében gyakran napokra, sőt hetekre terjedő utazást kellett tennie. Az ezen időkre magában maradt terhelt összebarátkozott a társadalmi állás és műveltség tekintetében jóval alatta álló szállásadónőjével, *Sipos* Sándornéval. Azzal együtt járt és együtt pánikázott is.

Rövid Aradon léte után a fiatal terheltre szemet vetett a *Sipos* Sándornéval ismeretségben lévő *Duma* Lázár, s egy alkalommal ajánlatot is tett terheltnek, hogy elveszi őt feleségül, ez azonban mondotta neki, hogy már van férje.

1907. évi október hó 17-én terheltnek férje ismét hosszabban távol volt nejétől. *Sipos*né ekkor pálinkával kínálta terheltet. Majd hívta magával a vasúthoz, ahol férje munkában volt. Utközben a *Verner* féle üzletben pálinkát vettek s azt megitták. Séta közben sértett rávette terheltet, hogy látogassa meg *Duma* Lázárt, amit ez meg is tett. Mindketten bemettek *Duma* Lázár lakására, de *Sipos*né csakhamar eltávozott onnan, egyedül hagyván terheltet *Duma* Lázárral, aki az egyedüliséget felhasználta arra, hogy terhelttel szeretkezzen.

Ettől az időtől kezdve terhelt és *Sipos*né közt megszűnt a jó barátság. Terhelt felmondta a lakást s 1907. évi november 1-én férje honn nem létekor elköltözött onnan, a *Duma* Lázár lakásával szemben felvett új lakásba. 1907. évi november 3-án Mezei Vilmos utazásából hazaérkezett s mivel az új lakásban nem találta nejét, elment *Sipos*néhoz s ott kereste azt. Szóbeszéd közben kijelentette neki *Sipos*né, hogy nem érdemli meg a felesége, hogy őt szeresse, mert a míg ő távol volt, egy alkalommal részegen elment a *Duma* Lázár la-

kására. Mezei Vilmos ezt hallva, haza rohant s kérdőre vonta az ekkor már ott-on talált feleségét, mire ez azt mondotta neki, hogy *Sipos*né leltatta őt holt részegre s ilyen állapotban elvitte *Duma* Lázár házához, aki őt erőszakkal megbecsteleltette. Ezen idő óta a terhelt és férje közötti háztartási egyetértés, amint ő mondják, megbomlott és folyton azon tanakodtak, hogy miként torolják meg a rajtuk esett ezen sérelmet. Terhelt eleintén vitriollal akarta leönteni *Sipos*né, később azonban mást határozott. 1908. évi január hó 15-én férjétől elvette ennek forgó pisztolyát és elment otthonról azon szándékkal, hogy családi boldogságának élli óragos feldulóját felkeresi és agyon lövi. Férjével, aki ugyanakkor azt határozta el, hogy *Duma* Lázárt lelővi, együtt indultak el s mentek végig a *Miksa*-utcán, ahol *Sipos* Sándorné lakott. Belestelek annak ablakán s látták, hogy otthon van és épen lámpát gyújt. Elmentek innen együtt egész a vasúti pályaudvar elejéig. Itt elváltak. Mezei Vilmos elment a *Péc*-utca felé, terhelt pedig visszatért a *Sipos*né lakása felé. Mikor egészen közel járt sértett kapujához, látta, hogy az kilép az ajtón. Hirtelen visszafordult s lassu lépéssel haladt a vasút felé. *Sipos*né, aki utána ment, elhaladt mellette. Terhelt ekkor előkapta revolverét és két lépés távolságból két lövést tett *Sipos*néra, aki pár lépés után összeesett. Terhelt pedig visszafordult és a rendőrségre ment bejelenteni az esetet. A lövések az aszont megölték.

Mezeiné ügyét az esküdtszék április tizenharmadikán, férje ügyét pedig tizennegyedikén fogja tárgyalni.

HIREK.

A vásár.

Vásár van. Sokadalom napja. A város legszebb életere a főut, el van torzítva. Otromba fabódék, kocsik, barrikádok huzódnak végig rajta s az esti korzó fényes sétáló csoportjaival szemben, mint a nomád élet ideszakadt maradványai, legfeljebb egy-két napra figyelmeztetnek a haladásra, melyet a szárnyaslábu *Mercurius* megtett a házalástól — az áruházakig.

Bizony csakis régi idők visszatevő és felesleges, értelem nélküli intézménye ez az országos vásár, melynek már nincs meg a patiarikális színe s még mindig nincs az az értelme, ami például egy-egy világpiac vásárjainak van.

Lipose és Nisni-Novgorod vásárjai nevezetes dátumjai a világkereskedelemnek. Mindkét helyen az egész világ ekszportőrjei azért sereglenek össze, hogy egyes világcikkek egész évi termését vásárolják össze s az illető cikk világpiaci árát ott kialakítsák.

Értelme volt évekkel ezelőtt is például a győri lóvásárnak, melyet amerikaiak és angolok kerestek fel. Egész országrész, sőt talán az egész ország lótenyésztésének fényes kiállítását rendezte ott a magyar lótenyésztő világ.

Értjük a borvásárt. A borkereskedelem az utó évtizedben átalakult és ma a korcsmáros direktor a termelőlével lép összeköttetésbe. Alkalmat és időt kell mindkettőnek nyújtani, hogy találkozhassanak.

Ki adja azonban magyarázatát annak, hogy miért van Aradon és a hozzá hasonló vidéki városokban országos sokadalom és vásár. Erre kimerítő és teljesen érthető feleletet csak a zsebtolvajok, az erszénydobók, vásári csalók és ehez a kategóriához tartozó vásári hiénák tudnának adni.

Amellett, hogy negatív haszna van csak, meg van a pozitív kártékonytsága is.

Ha a sátorábor mellett végigvonnunk, azt látjuk, hogy a legkevesebb bennök az aradi portéka, az aradi árus.

Aradnak sem olyan speciális ipari, sem olyan speciális gazdasági termelése nincs, amiért az idegen messze földről idejönne.

A vásár csak a szomszédos falvak lakosságának tesz szolgálatot, ha tesz. És ez is csak az állatvásár napján nyilvánul meg.

A kirakodó vásár ellenben határozottan ártalmára van az aradi kereskedelemnek.

Idegenből jött, itt sem adót, sem más közterhet nem viselő árusok, direkte vásárra készült tucatáruval jelennek meg s édesgetik magukhoz a vásároló idegent és a vásároló aradit is.

A helybeli kereskedő ha nem tud megélni néhány vásár nélkül, akkor üzlete életképtelen. A vásár nem segít rajta.

Az idegen viszi el a pénzt s ezért itt hagy néhány koronát a vendéglőkben és legfeljebb néhány koronát a városi pénztárban hejpenz fejében.

A vásárok mai alakjukban idejüket multák és határozottan káros intézmények.

A szolid kereskedő nem versenyezhet a silány, vásári portékával megpakott sátorral.

Az ipari és kereskedelmi érdekek szószóló fórumának, az ipartestületeknek és kamaráknak szakítani kellene az elavult s a mi szép városunk külső arcúját eltorzító intézménynek.

— **Institoris Kálmán felgyógyult.** Arad nyugalmasított püspöke, *Institoris Kálmán* tudvalevőleg hónapok óta egyik budapesti szanatóriumban fekszik. Institoris a fővárosban baleset következtében kettős lábörésszenvedett. Állapota a gondos kezelés után annyira javult, hogy tegnap már elhagyta a szanatóriumot és ma Aradra érkezett.

— **Aradiak Londonban.** Megírtuk már, hogy a nyár folyamán ha almas méreű magyar kiállítás nyílik meg Londonban a magyar állam védnöksége alatt. Ennek a kiállításnak jelentőségét és óriási fontosságát *Arad* éreztette át legelőször. Az *aradi kereskedelmi és iparkamara* vette kezébe az ügyet és nagyanyu tevékenységet fejt ki, hogy minél intenzívebben ráterelje az aradi közönség figyelmét a londoni magyar kiállításra, illetve egy nagy londoni kirándulásra, mely az utazással együtt mintegy 14-15 napot venne igénybe. Meghívta ezért Aradra *Molnár Ákos dr.* országgyűlési képviselőt, a jeles közgazdászt, aki a kiállítási eszme egyik kezdeményezője volt s felkérte, hogy a londoni magyar kiállításról, valamint azokról a körülményekről, amelyek között a kiállítást a magyar közönség tömegesen is felkereshetné és

megszemlélhetné, tarison Aradon előadást. *Molnár Ákos dr.* készségei eleget tesz a meghívásnak és e hó 12-én tart *felolvasást a városháza dísztermében.* A londoni magyar kiállítás tárgyainak legnagyobb része már Londonba érkezett. Az *Earl Court* kiállítási telepen most az egyes csoportokat rendezik. Ezek között kétségtelenül a kereskedelmi, földművelési és a közoktatási minisztérium csoportjai, továbbá a képzőművészeti tárlat lesznek a legzadagabbak. Igen szép részletek lesznek az egyes városok kiállításai is.

— **Házasság.** *Iványi Sándor,* a „Magyar Föld” részvényársaság ügyvezetője, e hó 9-én esküszik örök hűséget *Grimm Adrien* kisasszonynak, *Grimm A. József* előkelő aradi vállalkozó művelt, szép leányának. Az esketési szertartás Budapesten, a dohány-utcai templomban fog lefolyni.

— **A pofonigéző Rakovszky.** Fővárosi tudósionk jelelt: *Lukács László* nemzeti párti képviselő, akinek a felfüggett *Rakovszky István* a lapok tegnap ismertették, ma egy hírleíró előtt így nyilatkozott:

— Az a zenék ur, ugymond, igen gyakran használ súlyosan sértő kifejezéseket a nemzetiségi és a balpárti képviselőkkel szemben. Tegnap egy nemzeti párti képviselőársam beszélt meglehetősen nagy zajban és *Rakovszky* ekkor feléje kiáltott: — *Ki velük, szamarak, buták, gyávák!* Én legközelebb üttem hozzája és kérdeztem, mire vonatkoznak szavai. Erre *Rakovszky* most már engem mondott gyávának. Én azt feleltem neki: — Gyáva az, aki egy papot inzultál, tudva, hogy nem követhetnek több fegyveres elégtételek. *Rakovszky* erre egészen dühösen felém kiáltott: — *Hallgass, különben felpofozlak!* Örvendek, hogy nemzeti párti képviselőársaim a Haz előtt leleplezték az a zenék ur ezen viselkedését, amely különben a nagy zaj miatt megterleten maradt volna.

— **Anarkisták Hajdumegyében.** Debrecenből írják: Hajduszovát községnek országira szóló szenzációja van. Az ottani csendőrség ma két veszedelmes anarkistát tartóztatott le, két olasz kőfaragót, akiknek neve benne van a nemzetközi anarkista lajstromban. Még élénk emlékezetében van a közönségnek, hogy a rendőrhatalóságok a telen milyen hajszát indítottak, nevtelen följelentés alapján, Magyarországra jött anarkisták kézrekerítése véggett sigy érthető az az izgalom, amelyet a hajduszovátai letartóztatás híre keltett a vármegyében. *Mesofanti Luigi* és *Tagiano Bruno* az elfogott anarkisták. Mindkettő ismert alakja a rendőri albumoknak s a Rendőri Közönség államadóan a letartóztatandók jegyzékében közli neveiket. Tegnap mindkettőjüket Hajduszovatra vitte az utjuk. Itt kőfaragóknak adták ki magukat, de idegen öltözetük, nagy, széles talpian kalapjuk miatt gyanusan nézték őket a közsegen. Végre is a csendőrség igazolásra szólította fel a két gyanús idegent és mert nem tudták személyazonosságukat kellőleg igazolni, letartóztatották őket. A csendőrlaktanyában megállapították, hogy az elfogott emberek anarkisták. Ruhájuk átkutatása alkalmával tört és revolvert találtak náluk. A csendőrök faggatták őket, hogy miért és hogyan kerültek Szovatra, de titkukat nem árulták el.

— **Német kereskedők tanulmányutja** Budapesten. Fővárosi tudósionk jelelt: Halvan előkelő bécsi kereskedő érkezett ma Budapestre, hogy a magyar főváros kereskedelmi viszonyait és intézményeit tanulmányozza. A nyugati pá-

lyaudvaron ünnepiesen fogadták a kereskedőket, akik feleségeikkel együtt jöttek el és három napig maradnak Budapesten. A kormány, a főváros és a kereskedelmi testületek mindent megtesznek, hogy a bécsiek jó tapasztalatokkal térjenek majd vissza.

— **A püspök gyermektartási pöre.** Nagyváradon — mint onnan jeleltik — ma egyébről sem beszéltek, mint egy szenzációs járásbíró-sági tárgyalásról, melynek háttérre igen kényes és bonyolult. A bíró sárt ajók mögött tárgyalta a nem mindennapi esetet. Egy püspök szerepel az ügyben, aki ellen *apasági keresetet indított egy fiatal leány.* A nyilvánosság előtt csak a minap leplezték le egy négy tagból álló női szélhámosbandát, melynek feje — egy élemedett papszakácsné — *Párvy* szepesi püspök ellen indított balsikerral és rendőri fogdával végződött botránypört. Nem tudni, hogy nem ennek az esetnek a pendantja-e az a pör, mely most folyik a nagyvárad járásbíró-ság előtt és egyik szereplője *Fetszer Antal* nagyvárad latin szertartású c. püspök. A pörben ma még nem hoztak ítéletet, holott a püspök sürgette az ítélethozatalt. A bíró még e hónapra új terminust tűzött ki s ez valószínűleg meg fogja világítani a rejtélyesnek látszó ügyet.

Az esetről tudósításunk a következő:

Pázmán *Mariska* gyermektartási pört indított *Fetszer Antal* püspök ellen. Tanúkkal akarja igazolni, hogy a püspökkel szerelmi viszonyt folytatott, hogy lakására eljárt, hogy ott hosszasan tartózkodott, hogy a püspöktől több ajándékot kapott, hogy az szőlőt ígért neki, hogy pénzt kapott tőle. *Fetszer* püspök ismeri a nőt, de tagadja mindezeket, sőt kézz esküt tenni arra, hogy szerelmi viszonya soha életében nem volt senivel. *Ve* *Yacaky Gyula* kir. járásbíró a felperes által bejelentett tanúk kihallgatását elrendelte és az ügyben előrelátólag még e hónapban ítéletet hoznak.

Egy újságíró beszélgetést folytatott *Fetszer Antal* c. püspökkel, aki előtte a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Tény az, hogy a mai napon a nagyvárad kir. járásbíró-ság előtt, természetes apaság és gyermektartási díj megállapítása miatt tárgyalás volt ellenem megtartva. A tárgyaló bíró, — bár ez irányban kér ímet terjesztettem elő, — a mai napon számos, nem hozhatta meg ítéletét. Az ügy érdemére nézve nem akarok nyilatkozni, mert nincs szándékomban a bíróság ítéleteinek prejudikálal. Annyit azonban mondhatok önnek, hogy ennek a polgári pernek még *büntetőjogi* következményei lesznek, mert ez a nő nagyon megakart zsarolni.

— **A nevtelen levelező.** Szegedről írják: *Hauer Jenő* szegedi törvényhatósági bizottsági tagnak nem mindennapos tartalmu levelet hozott a posta a mult hét végén *Makó*ról. Az ösmeretlen kézírásu levél tartalma ez volt:

Tisztelt *Hauer* ur, tudom, hogy ön három évvel ezelőt nagy összegeket vesztett el kártyán. Ön bizonyára szívesen nyerné vissza a pénzt. Én szívesen jaro az Ön kezére, ha a Friss Újságban közli velem, akar e tárgyalni a dologról? Ha igen, akkor személyesen fogok beszélni önnel. Ne sokat gondolkodjék, mert örülni fog, ha elfogadja az ajánlatomat.

A levél nem volt aláírva, de azért *Hauer Jenő* közzétett egy hirdetést H. J. aláírással, hol bővebb felvilágosítást kér a makói ösmeretlentől. A hirdetésre válaszképen új levél jött ugyancsak *Makó*ról, amelyben a levélíró magas összeköttetéseire hivatkozik és elmondja, hogy bevált kártyafi módszerével néhány nap alatt ezeket kereshetnek, ha *Hauer* egy társaságnak bemutatja és játszaní kezdenek valamelyik szegedi kávéházban. *Hauer Jenő* szinteg belement a dologba, kijelölte az egyik előkelő szegedi kávéházat és az időt, — délelőt 11 órakor — amikor találkozhatnak. A helyiségbe azonban magával vitt egy detektívet is Nem soká kellett várniok:

pont 11 órakor jelentette a pincér, hogy egy ur Hauer igazgató urat keresi.

És most pokoli jelenet következett: Hauer Jenő fölugrott, odarohant a makól névtelenhez — aki nem más, mint az egyik szegedi tisztviselő — és minden képzelhető módon insultálta. Azután pedig odaszóllította a nyájas ösmertelenhez — akire mindjárt ráösmert — a detektívet és bevitte a névtelen levelezőt a főkapitányságra. A rendőrség már meg is indította ellene az eljárást.

— **Rablógyilkos merénylet a fővárosban.** Vakmerő rablógyilkossági kísérlet hírére taviratozta budapesti tudósítók. A Vigszínház uca 8. számú házában, amelyben csupa rendőri felügyelet alatt álló nő lakik, délelőtt 11 órakor a házmesternő bement Nagy Annának a kapu alatt levő szobájába, ahol a díványon egy szál ingben fekvő taláta a leányt. Fején oldalra nagy seb volt, arca pedig teljesen el volt torzulva. A házmesternő rögtön fellármázta a házat. Rendőrt hívták, aki telefonozott a mentőkért. Mialatt a mentőorvosok bekötötték a sebet, a leány nagy fájdalomtól eszméletre tért. Elmondotta, hogy 10 órakor egy elég jól öltözött aléta termélt férfi jött hozzá. Amikor ő bezárta utána az ajtót, a férfi neki rohant, lelépte nyakáról az aranyláncot. Ő segítségért kiabált, mire a merénylő dulakodni kezdett vele. E drántott belső sebéből egy nagy fejszét és azszal fejbevágta a leányt. Hogy azután mi történt, arról semmit sem tud, mert az ütésre elvesztette eszméletét. A rendőrség nagy apparatussal keresi a merénylőt, kinek eddig semmi nyomára nem akadnak.

— **Támadás a Háltéren.** Rövid szünet után ma megint egy olyan felháborító eset történt Aradon, amely szégyenteljes bizonyítéka egyik aradi városrész elhanyagolt közbiztonságának. Az eset még tegnapelőtt történt, de az aradi rendőrség nem igen igyekezett azt nyilvánosságra hozni. Seres Mátyás aradi lakos szerdán este 9 órakor a Háltéren át hazafelé tartott lakására. Egyszerre csak két ember toppant eléje és a pénzt követelte. Seres ki akarta kerülni támadóit, mire egyik kapu alól még öt ember támadt rá. A hét csavargó körülfogta Serest és hatalmas karokkal ütni kezdte. A szerencsétlen ember segítségért kiáltott, de senkisémmel nem mentek és Seres az ütések alatt eszméletlenül a földre esett. A támadók kifosztották sebeit, de mindössze hét koronát találtak benne. Már éppen távozóban voltak, amikor két rendőr jött a tőrre. A rablók futni kezdtek, de a rendőröknek sikerült közülük kettőt — *Bencsik Dezsőt és Russ Lázárt* — elfogniok. Ezeket már ki is halgatták és beismerő vallomásaikkal együtt az iratokat áttették az ügyvédséghez.

— **Tombola-est a Központi-szállóban.** Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy ma szombaton, április 4-én a Központi-szálló éttermében nagy tombola-estély lesz, szabad bemenettel. Egy tombola-jegy ára 60 fillér. A kijátszásra kerülő rendkívül szép és értékes tárgyak Lengyel Lőrinc kereskedő kirakatában láthatók. *Rónay János*, a Központi szálló tulajdonosa. 1481.

— **Benczy Gyula országhírű zenekara** Aradon. Április 4-én és a következő napokon át Benczy Gyula és öccse Elemér a Szabolcs és Nyírség 16 tagból álló zenekarával esténként a „Fehér Kereszt” szálloda télikertjében hangversenyez, melyre a nagyérdemű közönség szíves pár-fogását tisztelettel kéri Braun Gusztáv szállóadás. 1478.

— **Alkalmi vétel.** 400 darab kertli szék és 100 darab asztal — nyári vendéglő helyiség esetleg kerthelyiségekbe alkalmas, — olcsó áron eladó. A butorkészítő iparosok szövetségénél Atzél Péter-utca 3. 1465.

— **Rumcompositio** 1 literhez 20 kr. *Likőr aroma* 1 literhez 30 kr. *Vejtek és Weisznál.* 191

Időjárás.

Az országos meteorológiai intézet jelentése.

1908. április 4-én.

Enyhébb

Elvéve csapadék.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Aradváros törvényhatósági bizottsága április hó 8-án délután 4 órakor rendes havi közgyűlést tart, amelyen tárgyalás alá kerülő ügydarabok folytatolagos sorrendje ez: A tanács előterjeszti, hogy Müller József és fia új műhelyre a községi adómentesség megadásáért. U. a. előterjesztése a Shone csatornának az Aulich- és Kápolna-utakra való kiterjesztése tárgyában. U. a. előterjesztése Pellegrini Dávidnak a tanácsnak kereseti összegét illetőleg hozott határozata ellen. U. a. előterjesztése a régi ségai téglaverőhelyeknek házhelyekül való kijelölése és eladása tárgyában. A tehén utcai lakosoknak kérelme az utca nevének megváltoztatása iránt. A tisztii ügyészség betérjeszti a Zoldowszky gr. uradalommal tölgyfa anyag szállítása, Hoffmann Antall fehérneműek szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. A tanácsnak jelentése a hat elemi iskola építését illetőleg megtartott versenytárgyalás eredményéről. A pénzügyi bizottság előterjesztése a helybeli pénzintézetek és iparvállalatok forgalmi értékeknek megállapítása tárgyában. A tanács javaslata Németi József ideiglenesen nyugdíjazott rendőr végleges nyugdíjazása tárgyában. A tanács jelentése a tisztviselők és alkalmazottak részére megszavazott drágasági pótlékra vonatkozó határozat jóváhagyása tárgyában. A tanács jelentése a január hónapban előírt és leírt községi adókról.

CSARNOK.

A fátýol titka.

— Rajz. —

Írta: Zádor Gyula.

3

— **Hisz az egész csak tréfa volt** — mondja Irma bekötőleg. — Csak egyre kerlek. Ha már ebédre nem jöhetsz, vacsorára minden bizonnyal elvárak. Minden bizonnyal! tudod? Mert fölötte röstelném, ha a társaságból éppen férjem biányoznék. Mit gondolnának! De különösen mit mondana nagynénénk, a ki ily ügyekben igen szigoruan szokott itélni. Tudod, hogy érdekünkben áll, hogy a legjobb véleménynyel legyen róluink.

— **Ne aggódjál kedvesem, megtörténtk.** Akár tüzes szekercék is hulljanak az égből, vacsorára itt leszek.

— **Ugy egyen!**

— **Ha én mondom! Van okod kételkedni** szavaimban?

Irma nem mondott „nem”-et, hanem másra fordította a beszédet. „Irma okos asszony!” mondaná rá Lila nagynénje, a kinek iskolájából került ki Irma.

— **Jó, nagy eszembe jut! Ugy hallom, hogy** — ha csak valami közbe nem jön — Erna is megy holnap Örvénybe, de csak a délutáni vonattal, az estivel azonban visszajön. Bírom ígéretét, hogy az estélyről nem fog elmaradni.

— **Igen sajnálom, hogy nem részeseülhetek** abban a kiváló élvezetben, szelleműs és kedves sógorom társaságában odauazni; de vissza együtt jövünk. Nekem okvetlenül a hajnali vonattal el kell mennem.

— **Nem is azért mondtam én ezt neked,** hogy együtt utazzatok.

— **Ah! féltékeny ő nagysága?**

— **Balga beszéd.** Mintha nem ismernélek, hogy rendíthetetlen vagy: hogy a szived az idegen megtámadatások ellen gránit sziklakkal van körülvéve. Nemde igazam van? Sőt; ellenkezőleg, kérlek, hogy visszajövetkor személyes légy, hogy E ná az uton mulattathasd.

Végre abban történt megállapodás, hogy Árpád a hajnali vonattal megy és az estivel hazajön.

Hogy mi dolga van Árpádnak Örvényben, azt még most se kutassuk és nem is szükséges, hogy mi tudjuk. Elég az, ha — felesége tudja. Irma okos asszony; rem kell azt féltani. Egyelőre csupán csak azt jegyezzük meg magunknak, hogy biz Árpád ő kelme nem a „Csak szorosán!” egyület gyűlésére menendő, hanem... De csitt!

A harmadik csengetés is elhangzott már; a vonat „nagy álmosan” Örvény felé indult.

Ott van-e Árpád az utazók között? Lássuk! Mert a korai felkelés nem erőnye.

Ott bizony! Mert ha Árpád igéri, hogy elmegy — hazuról, arra mérget vehetünk, hogy úgy lesz. E tekintetben Árpád egészen „korrekt ember,” a mint társai mondják.

Ugy látszik, hogy igen szerencsés helyre jutott, mert nagy érdeklődéssel társalog a mellette ülő hölgygel. A hölgy arcát részint a coupé gyenge megvilágítása, de még inkább a sűrű fátýol miatt, mely egész arcát borítja, ép úgy nem láthatjuk, mint Árpád. De ez az állapot, melyet nem lehet éppen a legkedvezőbbnek mondani, Árpádot nem igen konfundálja. „Majd lehullik” (t. k. a fátýol) — gondolja magában.

A hölgyet igen szelleműsnek, alakját igen kecsesnek találta. Mily szerencsés, hogy sógor-nője csak a délutáni vonattal utazik! Igen sokszor jutott eszébe. Ily alkalom nem mindennap kínálkozik, ha még ez is sógor-nője által füstbe ment volna, hamarjában nem is tudja, hogy miképp töltötte volna ki bosszuságát. De ezen aggodalmon túl van. Sőt helyzetét még kedvezőbbé teszi az is, hogy az illető osztályban csupa idegen van; legalább 5 senkit sem ismer. Ily zavartalanul tölteni a „pásztor-órát”, mily kellemes érzés!

„Irma nagysám! nem volt elég óvatos; de Árpád annál szerencsésebb!”

Árpád öröme azonban örömmé kezdett változni. Eleinte megelégedett a hölgy szelleműségével, de később, midőn annak társalgási modora egészen elbájolta, már többre vágyódott. Most már az arcára volt kíváncsi: szép-e vagy nem? De az utóbbi gondolat, hogy nem szép, sehogy sem fért fejébe. Ellenkezőleg, erősen kezdé hinni, hogy a hölgy szép. Annál is inkább megszilárdult benne ez a vélemény, mert ugymond, a tekintetben előérzete még sohasem csalta meg. S így annál is inkább bosszantotta a fátýol, szidta még azt is, a ki föltalálta. Kért, könyörgött, esdekelt, de mind hiába; a hölgy nem tágitott, mert fogadása tiltja a fátýolt a szobán kívül levenni. „A szobán kívüli”, e szavakból vigaszt és bátorítást merített. „S most — gondolá — addig kell ütni a vasat, míg tüzes.”

(Vége következik.)

Husvét első napján

este fél 9 órakor lesz megtartva a Nyomdász Szakegyletnek a „Gü-

tenberg” dalárda közreműködésével a városi liget összes termelében rendezendő táncmulatsága.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Ma már nem lehet kifogásunk az időjárás ellen. Különösen a mai nap valóságos tavaszi nap volt. A nap tartósan melegen süt, a levegő pedig enyhe, szóval végre kellemes időt kapunk, amely kívánatos lenne, hogy ezután állandósuljon.

A vetésekre jó hatással van a tavasznak ily formában való szereplése és itt is üdvös volna, ha jó darabig ilyen jellegzetű maradna az időjárás.

A gabonaüzlet irányzata mostanában nagy variációnak van alávetve. A változékony időjárás, az áprilisi határidő-üzletek lebonyolítása folytonosan más mederbe terelk az árakat és hol lanyhán, hol szilárdan zárulnak az árfo-lyamok.

Az alapirányzat lanyha lévén, a gabonaüzlet is ez uton halad és az árak is ily értelem-ben alakulnak.

A mai gabonapiac beolvadt a tavaszi vásárba.

A mai piacon elkelt:

150—200 mm. buza 10:30—10:60

100—150 mm. tengeri 5:80—6

Névteljes jegyzés:

Rozs 9:40—50

Zab 6:80—7

Árpa 6:40—50

A gabonáarak 50 kilogrammonként koronában értendék.

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.

Angol női costum kelmék nagy választékban

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 3

Kevés forgalom. 15 fillérrel olcsóbb árak. Amerika 1/2-el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	11.22—11.23	11.11—12.12
Buza májusra . . .	11.30—11.31	11.21—11.22
Buza októberre . . .	9.70—9.71	9.69—9.70
Zab áprilisra . . .	7.29—7.30	7.23—7.24
Rozs áprilisra . . .	10.44—10.45	10.44—10.45
Tengeri májusra . . .	6.36—6.37	6.32—6.33

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény . . . . . 651 —
Magyar hitelrészvény . . . . . 752 —

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 3. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammmal terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammmal terjedő súlyban 128—130 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammmal terjedő súlyban 130—132 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammmal terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammmal terjedő súlyban — fillérig.
Sertéslétszám: Március hó 31 napján volt készlet 29 578 darab, április 1. napján főlajtatott 39 darab, április 1. napján elszállított 175 darab, április 2. napjára maradt készletben 29 441 darab.
A hizott sertés üslet irányzata: Csendes.

IDEGENEK ARADON.

— Április 3. —

Fehérkereszt-szálloda. M. Zelner Ottó utazó Grác. — Neumann Ede utazó Szászrégen — Havas Boldizsár utazó Budapest. — Pollák Sándor alkusz Erdőhegy. — Földes Zsigmond utazó Budapest. — Altmann Károly utazó Bécs. — Taubner Odön utazó Budapest. — Wiberall Márk vendéglős Kisjenő. — Erdős Adolf utazó Budapest. — Blum Miksa gazdasz Szapáryliget. — Schwenda Ferenc utazó Budapest. — Strasser Sándor utazó Budapest. — Kiss Jakab kereskedő Budapest. — Orosz Armin utazó Budapest. — Békefi Dezső utazó Budapest. — Pollák Adolf utazó Prága. — Pöck Jakab utazó Bécs. — Adler Ferenc utazó Bécs.

Központi-szálloda. Carlati János iparos M. Pécska. — Eisler Béla utazó Budapest. — Hercz Emil utazó Budapest. — Beke Mihály utazó Szeged. — Propper Imre biztosítási ügynök Budapest. — Martin Pál kereskedő Nagyvárad. — Bárdosi Vilmos igazgató Temesvár. — Vértési Armin utazó Szeged. —

Müller Rudolf utazó Budapest. — Benus Vince műszaki vezető Temesvár. — Frank Gyula utazó Budapest. — Beer Bertalan utazó Budapest. — Kalmár Herman utazó Budapest. — Kohlmeier Mór utazó Vác.

Vass-szálloda. Jeroncshek Lajosné utazó Budapest. — Drescher József utazó Temesvár. — Neustadt Géza kereskedő Velence — Stern Géza utazó Brád. — Virágh Mihály járásbíró Pécska. — Vajda Jakab dr. ügyvéd Világos. — Beck Károly utazó Nagyszeben. — Róth Dániel utazó Brád. — Ottahal Jenő tisztviselő Arad. — Bassola István tisztviselő Budapest.

Pannonia-szálloda. Hammer Ferenc kereskedő Zádorlak Léderer Lakab kereskedő Budapest. — Pastila Péter kereskedő Lugos Sig Perlné magánzó Versec. — Krecsmáry Sándor intéző Fibus. — Jeney István irodatiszt Segesvár. — Mayer Sándor utazó Budapest. — Scher Lajos kereskedő és neje Borosjenő. — Kirila A. lelkész Silingyia. — Schein Vilmos lókereskedő Budapest — Lorenz Lipót kereskedő Deés. — Leinik Nándor kereskedő Konop.

Nemzeti Színház

Szombat, 1908. évi április hó 4-én:

A. bérlet. A. bérlet.

Pillangó kisasszony.

Opera két felvonásban, három részben. Szövegét Long Janos L. és Belasco David nyomán írták: Illica L. és Giacosa G. Fordította: Várady Sándor. Zenéjét szerzte: Puccini Giacomo. (Vezényli Tiger Árpád karnagy)

SZEMÉLYEK:

Pillangó kisasszony	Wlassák V.	Sharpless	Ladiszlay J.
Suzuki	Zalay M.	Goro	Faludi K.
Kate	Kun Irén.	Yamadori	Leövey Leo.
Pinkerton	Ferrari.	Bonzo	Eory Lajos.
		Biztos	Ujj Kálmán.

Készen áll a 7 és fél órakor.

Nagyszerű látványosságok. Uj műsor. Természet után. Tanulságos és mulattató képek.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 19. 8. április hó 4-én, szombaton:

1. Mesés ikrek. Kacagató. — 2. Ir románc. Dráma. — 3. A gépiró kisasszony. Mulattató. — 4. Boszúálló bakák. Dráma. — 5. Mezőgazdaság Dániában. Tanulságos. — 6. Gyermekbátorság. Kacagató. — 7. Népelet a Keleten. Látványosság. — 8. Folyékony villamosság. A legmulattatóbb bohózat.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda. Előadások hétköznapokon délután 5 órától kezdve este 10 óráig.

Vasárnap délután 2 órától kezdve 10-g.

NYILTTER.

Mindazok, a kik

VERMES MÓRNÉ, szül. Löwenstein Malvin

elhunyta alkalmából végtelen fájdalomkat részvételük nyilvánítása és a végtisztességen való megjelenésük által enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton őszinte, hálás köszönetüket.

Arad, 1908. április 3.

Löwenstein Vilmos és családja,
Vermes Mór.

1494

Kovács és Novotny

Vadászkürt éttermében

f. hó 31-től (keddtől) kezdődőleg minden este

sikeres külföldi körutjáról hazaérkezett budapesti symphonia

hölgyzenekar

André A. József karnagy vezetésével és Fellner Árpád végzett zenekadémiai hegedűművész közreműködésével este 8 órától

hangversenyt

tart.

Vasárnap d. u. 1/2 6 órától nagy hangverseny.

Szabad bemenet.

Számos látogatást kér

Kovács és Novotny,

vendéglősök.

Kirakataink megtekintését kérjük!

Alapított 1840. évben.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA ARAD,

Szabadság-tér.

Tavaszi divatkelme és mosóáru újdonságok felülmúlhatatlan választékban!

Szönyegek I. Axminster nyírott, esekély szépségképpel, a vásártartama alatt kivételes olcsó árakon!

2 méter széles, 3 méter hosszú 27 frt (rendes ára 40 frt.)
2-50 méter hosszú, 3-50 méter széles 42 frt (rendes ára 60 frt.)

Cérna és pamut-vásznak, chiffonok nagy gyári raktára.

Legújabb érkezett sok ezer méter maradék vászon és chiffon 25—30% ármegtakarítással!

Kelengyék és ezek kellei, u. m.: cérna-csipkék, schweitzli batist-himzések, kézi slingelések óriási választékban a legolcsóbb gyári árakon!

Rosenblüh H. és Társa,

Szabadság-tér.

Kirakataink megtekintését kérjük!

VERSÉNY ÁRAK!

VERSÉNY ÁRAK!

Köhögés!

Aki
szereti az egészséget, meggátolja a köhögést.

5245 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy feltétlen eredményes a

Kaiser-féle mell-karamella

(A három fenyővel.)
használat. Orvosiilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus, elnyálkásodás, és a dohányzás folytán beálló hurut és görcsös köhögések ellen.

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós Arpád és Rozsnyay Mátyas gyógyszerterében Aradon, Zombory János és a „Szent Háromság” gyógyszerterében Uj-Szent-Annán, Szokoly Sándor „Iris” gyógyszerterében Lippa, Krausz Elemér gyógyszerterében Glogovátz és Teffert Károly gyógyszerterében Elekén.

4-908. m. g.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a lovak és szarvasmarhák tulajdonosai f. évi április hó 11., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 21., 22., 23. és 24-én kötelesek bejelenteni, hogy hány darab jószágot akarnak folyó évben legelőre boesájtani és pedig azoknak, kik a Belvárosban, Sarkad, Ujtelep, Erzsébetváros, Sága és Poltura külvárosokban laknak: a kamarási hivatalban, akik Gájban és a tanyákon laknak: a Gáji al-

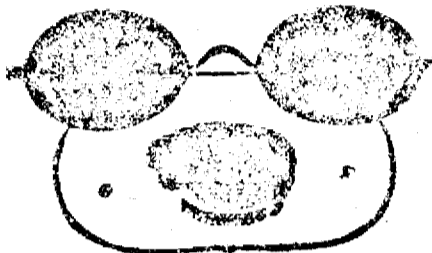
kapitányi hivatalba kell a bejelentést eszközölniök.
Az előbb kitüntetett határidőn tuli jelentkezést nem fogadjuk el. A jelentkezések alkalmával állítandók ki a kötelezvények a legeltetési és pásztordíjjaknak ama fele részére nézve, a melyeknek kifizetése nem a legelőre boesájtás előtt, hanem f. évi augusztus hó 20-ig eszközölhető.
Arad, 1908. március hó 30-án.
A városi tanács.

Előrendő látzerész Elek

DIGK-SÁMU

órák és látzerész

Arad, Andrásy-tér és Woltzer János-utca sarkán

Ez az óra javít mindenféle órákat és józállás mellett a legolcsóbb árban kávékon tart mindenféle színházi látzerész a legkülönbözőbb kiállításban, legismertebb forgóképek, orrcsúszók és színpadok, arany emelt nikkal és tekecsont keretekben, legjobb óvvezetők.

Nagy raktár sűrűséget fokmérő, óra, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle homérók, mindenféle kivitelben.

Szemüvegek és orrcsúszók a városi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

M. Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
M. Cormick kévekötő-aratógépei és marokkrakó-aratógépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányukat azelőtt kézen láthatóan mutatva hirdetik.

Vezérképviselők Kovács Soma és Társa, Aradon.

Telefon szám 151.

Nagy könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

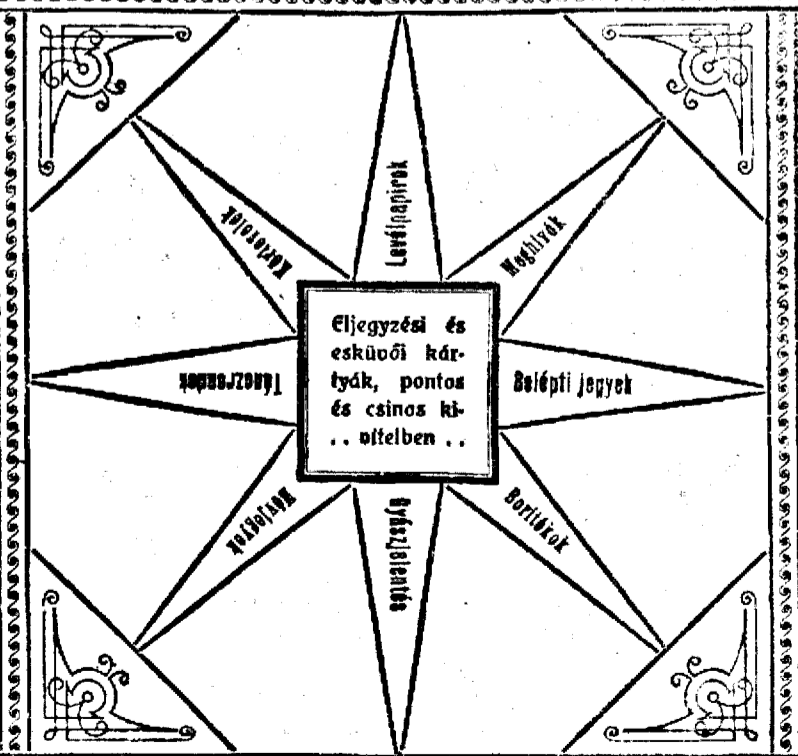
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befizetendő.

Ajánlja kitűnően berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmodernebb kivitelben jutányos árban készíttetnek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
1 évre . . . 24 korona.
1 hóra . . . 2 korona.

Vidéken:
1 évre . . . 28 korona.
1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 367.
Kiadóhivatal . . . 161.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

Ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokeket,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindeseket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési
rovatát használja.

Eladó

1/2, 1/4 Cassa, 1 új 75 ftos varrógép 80 frtért. Bildhauer, Orczy-utca 7. 1493

Szegények

valláskülönbség nélkül kapnak főzeléket csütörtökön déli órában hentesnél, a Simonyi-utcában. El fogadok mindenféle ételmi cikett a szegények közt kiosztás végett, 51

Jutányosan eladó

teljes felszereléssel és jó karban lévő 8 lóerejű Ruston gyártmányú cséplő garnitúra. Singer Israel Arad, Kossuth-utca 1. sz. Megtekinthető Singer-féle tornyai birtokon. 1482

Tanuló fizetéssel

alkalmazást nyer Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedésében. Ugyanott egy jó állapotú toloszék olcsón eladó. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése Aradon, Andrássy-tér 20. Telefon 885. 212

Szőlőkaró eladó!

25—30 ezer drb 7 sukkes és 8—10 ezer drb. 5%, sukkes tölgyfából készült jó erős szőlőkaró eladó Gálffy Gábornál, Guraszádon. 1875

Pankotán a Fő-uton,

a legjobb forgalmu helyen egy üzleti helyiséggel bíró beltelkes ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást lehet szerezni Dr. Zoltán Emilnél Pankotán és Perl Zsigmondnál Versecen. 1467

Az Aradi Villamossági

Részvénytársaság óvadékképes pénzbeszedőt keres. Felvilágosítás nyerhető a társaságnak Radnai-uti irodájában. 1475

Tisztességes

megbízható irodaszolga azonnal felvételre. Ajánlatokat „Irodaszolga” címmel a kiadóhivatal továbbít.

Alkalmi vétel.

Remek diszlempapír. Finom olajnyomatu műlapok, husvétii és egyéb képeslapok nagyban K. 2.40-től. Imakönyvek. Kölcsonkönyvtár, anti-quarium. Tolnai világlapja összes kedvezményekkel. Krausz Paulin könyv és papirkereskedése Színházépület. 995

Könyvelő,

ki a gépirást is bírja, május 1-ére állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Fiatal ember,

ki írásbeli teendőkbén jártas, azonnali alkalmazást nyerhet. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével, „Gyakorlott” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Intelligens

őzv. urinónél jó házi koszt kapható. Bővebbet Tökölly-tér 4. sz., ajtó 8.

Kalap divat salon.

Van szerencsém a nagyerőemű hölgyközönséget értesíteni, miszerint bécsi utamból hazai érkezőm és válogatott izlésű modelleim megérkeztek. Dusan felszerelt raktáram által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket ki tudom elégíteni. Az eladást a legolcsóbb árak mellett eszközölöm. 1491

Számos látogatásért esd
Grünblatt Antónia női kalap divat salon.
Arad, Szabadság-tér II. (A Glück-féle huscsarnokkal egy házban.)
Videki megrendeléseket gyorsan eszközölök. Egy tanuló lány fölvetetik.

3—1908.

Hirdetmény.

Ismételten közhírré tesszük, hogy azoknak, akik a Belvárosban, Sarkad, Erzsébet, Sága és Poltura külvárosokban laknak, a kamarási, azoknak pedig, akik Gáj külvárosban és a tanyákon laknak, a gáji kapitányi hivatalnál kell bejelenteni, hogy hány darab sertést, vagy juhot kívánnak folyó évben a városi legelőre bocsájtani. A bejelentésre folyó hó 4—11 napjait kitűzzük

Ezen napokon állítandók ki a juhokra nézve a kötelezvények a legeltetési díjak ama felére, amelyek nem a legelőre bocsájtás előtt, hanem f. évi augusztus 20-ig fizethetők be.

Arad, 1908. március 30-án.

A városi tanács.

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!

Saját érdekében

győződjön meg arról, hogy a világhírű

Kobrak-cipőkben

a legkényelmesebben lehet járni, a mi a kitűnő szabás és finoman kidolgozott anyagnak köszönhető.

A szabadalmazott, kézzel kötött, bőr Kobrak sandálok hölgyek, urak és gyermekek részére már megérkeztek és kaphatók Aradon kizárólag

Lányi Marcell

Kobrak cipőraktárában

967

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!